

202.

VÁLASZTÁSI FÜZETEK

SEGÉDLET

**helyi választási irodák vezetői részére
a 2018. évi országgyűlési választásokhoz**

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
202.

SEGÉDLET

**helyi választási irodák vezetői részére
a 2018. évi országgyűlési választásokhoz**

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

DR. PÁLFFY ILONA

a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Összeállította:

dr. Jackli Tamás
Péteri Attila

Lektorálta:

dr. Pálffy Ilona

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK	6
2. A VÁLASZTÁSI RENDSZER	7
2.1. A VÁLASZTÓJOGOSULTSÁG	7
2.2. A VÁLASZTÁSOK IDŐPONTJA.....	7
2.3. A VÁLASZTÁSOK ALAPELVEI.....	7
2.4. A VÁLASZTÓKERÜLETEK.....	7
2.5. A JELÖLÉS	7
2.6. A SZAVAZÁS	8
2.7. AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA	8
2.7.1. <i>Egyéni választókerület</i>	8
2.7.2. <i>Országos lista</i>	8
3. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK	10
3.1. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK RENDSZERE	10
3.2. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK FELADATA ÉS HATÁSKÖRE	10
3.2.1. <i>Az SZSZB feladatai</i>	10
3.2.2. <i>Az OEVB feladatai</i>	10
3.2.3. <i>Az NVB feladatai</i>	10
3.3. Az SZSZB.....	11
3.3.1. <i>Az SZSZB tagjainak megválasztása</i>	11
3.3.2. <i>Az SZSZB választott tagjainak megbízása</i>	12
3.3.3. <i>Az SZSZB kiegészítése a szavazás napján</i>	12
3.3.4. <i>Az SZSZB megbízott tagjai</i>	12
3.4. A HVB.....	12
3.5. ESKÜ- VAGY FOGADALOMTÉTEL.....	13
3.6. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGI TAGOK MEGBÍZATÁSÁNAK MEGSZŰNÉSE	13
3.6.1. <i>A megbízás tartama</i>	13
3.6.2. <i>A megbízás megszűnése rendkívüli okból</i>	13
3.7. ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG	13
3.8. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG ADATAINAK RÖGZÍTÉSE A VÁKIR-BAN	14
3.9. A TAGOK JOGAI, A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSE.....	14
4. A VÁLASZTÁSI IRODÁK	16
4.1. VÁLASZTÁSI IRODÁK	16
4.2. A VÁLASZTÁSI IRODÁKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK.....	16
4.3. A VÁLASZTÁSI IRODÁK FELADATAI	16
4.4. A VÁLASZTÁSI IRODÁK.....	17
4.4.1. <i>A helyi választási iroda</i>	17
4.4.2. <i>Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda</i>	17
4.4.3. <i>A területi választási iroda</i>	17
4.4.4. <i>A Nemzeti Választási Iroda</i>	17
4.4.5. <i>A külképviseleti választási iroda</i>	18
4.5. A VÁLASZTÁSI IRODA ADATAINAK RÖGZÍTÉSE A VÁKIR-BAN	18
5. A KÖRZETKARBANTARTÁS	19
5.1. A SZAVAZÓKÖRÖK NYILVÁNTARTÁSA.....	19
5.2. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK KÖRZETÁLLOMÁNYA.....	19
5.2.1. <i>A körzetállomány karbantartása a választás kitűzéséig</i>	19
5.2.2. <i>A körzetállomány módosítása a választás kitűzése után</i>	19
6. A NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE.....	21
6.1. A KÖZPONTI NÉVJEGYZÉK	21
6.1.1. <i>A nemzetiségi regisztráció</i>	21
6.1.2. <i>A fogyatékossgal élő választópolgár által igényelt segítség</i>	21
6.1.3. <i>A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása</i>	22
6.1.4. <i>A személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt adatok kiadásának megtiltása</i>	22
6.1.5. <i>Az Európai Unió más tagállama állampolgárának névjegyzékbe vétele az EP választásra</i>	22
6.2. A VÁLASZTÓJOGGAL NEM RENDELKEZŐ POLGÁROK JEGYZÉKE NESZA.....	22
6.2.1. <i>A NESZA adattartalma</i>	22
6.2.2. <i>A NESZA adatainak felhasználása</i>	23
6.2.3. <i>A NESZA nyilvánossága</i>	23
6.3. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK.....	23
6.3.1. <i>A szavazóköri névjegyzék létrehozása</i>	23
6.3.2. <i>Az értesítő</i>	23
6.3.3. <i>A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése</i>	23
6.4. A NÉVJEGYZÉKEKKEL KAPCSOLATOS KÉRELMEK.....	25

6.4.1. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása.....	25
6.4.2. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem adattartalma	26
6.4.3. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem elbírálása	27
6.5. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK LEZÁRÁSA ÉS KINYOMTATÁSA.....	29
6.5.1. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása	29
6.5.2. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása	29
6.6. A NEVJEGYZEK NYILVÁNOSSÁGA.....	29
6.6.1. A központi névjegyzék nyilvánossága	29
6.6.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága.....	29
7. A SZAVAZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	31
7.1. A SZAVAZÁSI LEVÉLCSOMAGOK ÁTADÁSA	31
7.2. A VE. 78. §-A SZERINTI KIJELELT SZAVAZÓKÖR	31
7.3. A SZAVAZÓHELYISÉG KIALAKÍTÁSA	31
7.4. A SZAVAZÁSNAPI IRATOK ÉS KELLÉKEK ÁTADÁSA	32
8. A SZAVAZÁSNAPI FELADATOK.....	33
8.1. NAPKÖZBENI JELENTÉSEK	33
8.2. RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK.....	33
8.3. MOZGÓURNA IRÁNTI KÉRELMEK TOVÁBBÍTÁSA AZ SZSZB-HEZ	33
8.4. JELENTÉS A SZAVAZÁS BEFEJEZÉSÉRŐL.....	33
8.5. A JEGYZŐKÖNYV ADATAINAK TELEFONOS JELENTÉSE, RÖGZÍTÉSE	33
8.6. SZAVAZÁSI IRATOK ÁTVÉTELE AZ SZSZB-TŐL	33
8.7. JEGYZŐKÖNYVEK ADATAINAK ÖSSZEVEETÉSE AZ NVR-BEN RÖGZÍTETT ADATOKKAL.....	34
8.8. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK NYILVÁNOSSÁGA.....	34
8.9. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK ÉS AZ ÁTJELENTKEZÉssel LEADOTT SZAVAZATOK TOVÁBBÍTÁSA.....	34
9. JOGORVOSLATOK.....	35
9.1. JOGORVOSLATOK FAJTÁI.....	35
9.2. SPECIÁLIS JOGORVOSLATOK	35
9.2.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslat	35
9.2.2. Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat	35
9.2.3. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt.....	35
9.2.4. A választási iroda tevékenységével kapcsolatos jogorvoslat	35

Rövidítések jegyzéke

Alaptörvény	<i>Magyarország Alaptörvénye</i>
HVB	<i>helyi választási bizottság</i>
HVI	<i>helyi választási iroda</i>
KÜVI	<i>külképviseleti választási iroda</i>
NESZA	<i>a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása</i>
NVB	<i>Nemzeti Választási Bizottság</i>
NVI	<i>Nemzeti Választási Iroda</i>
NVR	<i>Nemzeti Választási Rendszer</i>
OEVB	<i>országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság</i>
OEVI	<i>országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda</i>
OEVK	<i>országgyűlési egyéni választókerület</i>
SZL	<i>a polgárok személyiadat- és lakcímnyilvántartása</i>
SZSZB	<i>szavazatszámoló bizottság</i>
TVB/FVB	<i>területi/fővárosi választási bizottság</i>
TVI/FVI	<i>területi/fővárosi választási iroda</i>
VÁKIR	<i>Választási Kommunikációs és Információs Rendszer</i>
Ve.	<i>2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról</i>
VISZ	<i>választási információs szolgálat</i>
Vjt.	<i>2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról</i>

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

Az országgyűlési képviselő-választások szabályanyagát az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. **Az Alaptörvény**, amely alapvető politikai jogként szabályozza a választójogosultság feltételeit, meghatározza a választások alapelveit, és a választás kiírásának alapvető szabályait, továbbá szabályozást tartalmaz a politikai reklámok közzétételére vonatkozóan.
2. **2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról**, amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint az időközi országgyűlési választásra vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket.
3. **2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról**, amely a választási eljárás jogi elemeinek szabályait rögzíti (névjegyzék, választási szervek, ajánlás, szavazás, szavazatösszesítés, eredmény-megállapítás, jogorvoslatok stb.).
4. **2013. évi LXXXVII. törvény az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről**, amely a választási kampánytevékenység állami támogatására vonatkozó szabályokat, valamint a választási kampány költségeinek elszámolására és ellenőrzésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket tartalmazza.
5. A választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter (korábban a közigazgatási és igazságügyi miniszter, jelenleg az igazságügyi miniszter) rendeletei, amelyek meghatározzák
 - a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetésének részletszabályait, a médiatartalom-szolgáltató képviselőjében eljáró személy e minőségének igazolására használható okiratokat, továbbá azon településeket és külképviseleteket, ahol a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár – kérelmére – átveheti a szavazási levélcsomagot (**17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet**),
 - a választási irodák további feladatait, a választási eredmény országosan összesített adatainak körét, továbbá a választás során alkalmazandó nyomtatványok mintáit,
 - a választás céljára biztosított állami pénzeszközök felhasználásának, ellenőrzésének szabályait,
 - a választás határidőit és határnapjait.
6. A nemzetgazdasági miniszter rendelete tartalmazza a választási kampánytevékenységhez nyújtott állami támogatás rendelkezésre bocsátása, elszámolása és visszafizetése módját, a kincstári számla és a kincstári kártya forgalmával kapcsolatos részletes eljárási szabályokat, valamint a kincstári kártya használatával kapcsolatos szabályokat (**69/2013. (XII. 29.) NGM rendelet**).

2.1. A választójogosultság

Az Alaptörvény XXIII. cikkében politikai alapjogként határozza meg a választójogot: minden **nagykorú magyar állampolgárnak joga** van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők választásán **választó és választható legyen** [XXIII. cikk (1) bekezdés].

Az Alaptörvény XXIII. cikk (4) bekezdése szerint „sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti”. Az országgyűlési képviselők 2014. évi általános választása kitűzésétől a jogalkotó a választójogot nem köti magyarországi lakóhelyhez, azaz **a külföldön élő választópolgároknak is biztosítja – korlátozott mértékben ugyan – a választójogot.**

A választójogot csak az ún. **természetes kizáró okok** korlátozzák. Az Alaptörvény XXIII. cikk (6) bekezdése szerint „nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt”.

A Ve. 13/A. §-a alapján a bíróságnak a cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezést kimondó, a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezést kimondó, valamint a felülvizsgálati eljárás alapján hozott ítéletében kell rendelkeznie a választójogból való kizárás kérdéséről.

Mindezek alapján nem választhat és nem választható (azaz nem rendelkezik sem aktív, sem passzív választójoggal) az,

- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll,
- akit a bíróság kizárt a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége
 - pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy
 - pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt tartósan teljes mértékben hiányzik (Ve. 13/A. § (2) bekezdés).

Szavazati joggal ugyan rendelkezik, ám nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyek gyakorlásától) vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt áll (Vjt. 2. § (3) bekezdés).

2.2. A választások időpontja

Az Alaptörvény 2. cikk (3) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy felosztatása miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő **negyedik év április vagy május hónapjában** kell megtartani.

Az országgyűlési képviselők választásának időpontját a **köztársasági elnök tűzi ki** (Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés e) pontja).

2.3. A választások alapelvei

Az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy az országgyűlési képviselőket a választópolgárok **általános és egyenlő** választójog alapján, **közvetlen és titkos** szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

2.4. A választókerületek

Az Országgyűlés **199 képviselőből** áll.

A magyar választási rendszer vegyes rendszer, amely két részből áll:

- a) az egyéni választókerületi rendszer:

106 egyéni választókerület: az ország területe 106 egyéni választókerületre oszlik, mindegyikben egy jelölt szerez mandátumot, a szavazatok relatív többségét megszerző jelölt lesz a képviselő,

- b) valamint a listás rendszer:

országos listák: e listákról (párt- és nemzetiségi listák) **93** képviselő szerezhet **mandátumot**.

2.5. A jelölés

- Egyéni választókerület:

Az egyéni választókerületben a képviselőjelölt **független jelölt**ként vagy **párt jelölt**ként indulhat. Két vagy több párt **közös** jelöltet is állíthat.

Az egyéni választókerületben a jelöléshez legalább **500 választópolgár ajánlása szükséges**. Egy személy csak egy egyéni választókerületben fogadhat el jelölést. Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, de egy jelöltet csak egyszer.

- Listás választókerület:

Országos lista pártlistaként vagy nemzetiségi listaként állítható.

Pártlistát az a párt állíthat, amely legalább **27 egyéni választókerületben önállóan jelöltet** állított. A pártlista állításának további feltétele, hogy a párt legalább **9 megyében és a fővárosban is** jelöltet állítson. A Vjt. közös pártlista állítására is lehetőséget ad, azonban a közös pártlistát csak ugyanazon pártok részvételével indított jelöltek alapozhatnak meg. Egy párt csak egy – önálló vagy közös – pártlista állításában vehet részt.

Nemzetiségi listát – nemzetiségenként egyet – az országos nemzetiségi önkormányzat állíthat. A nemzetiségi lista állításához a szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok legalább **1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás** szükséges. A nemzetiségi listán a névjegyzékben az adott nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgár lehet jelölt. Közös nemzetiségi lista állítását a törvény kizárja.

Egy személy csak egy országos listán fogadhat el jelölést. Párt által egyéni választókerületben jelölt személy **csak ugyanazon párt pártlistáján** szerepelhet.

A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, azt a választópolgár a szavazatával nem befolyásolja (**kötött lista**).

2.6. A szavazás

- a) A **magyarországi lakcímmel rendelkező** választópolgár
 - a lakcíme szerinti egyéni választókerületi jelöltre és
 - egy pártlistára szavazhat.
- b) A magyarországi lakcímmel rendelkező, a szavazóköri névjegyzékben **nemzetiségi** választópolgárként szereplő választópolgár
 - a lakcíme szerinti egyéni választókerületi jelöltre és
 - nemzetiségének listájára, ennek hiányában egy pártlistára szavazhat.
- c) A **magyarországi lakcímmel nem rendelkező** választópolgár egy pártlistára szavazhat.

2.7. Az eredmény megállapítása

2.7.1. Egyéni választókerület

Az a jelölt lesz országgyűlési képviselő, **aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.**

Szavazategyenlőség esetén időközi választást kell tartani.

2.7.2. Országos lista

A mandátumszerzési küszöb

A magyar választási rendszer **5%-os** küszöböt alkalmaz. Az országos listákra leadott érvényes szavazatok összesítése alapján megállapításra kerül, hogy melyek azok a pártok, amelyeknek az országos listájára leadott érvényes szavazatok száma nem éri el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 5%-át. Ezek a pártok nem kaphatnak mandátumot az országos listáról. Közös pártlista esetén ez a határ **10%**, kettőnél több párt által állított közös pártlista esetében **15%**.

A töredékszavazatok

Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben

- a mandátumot nem szerző jelöltre leadott szavazat,
- a mandátumot szerző jelölt szavazataiból a második legtöbb szavazatot elérő jelölt eggyel növelt szavazatainak kivonása után fennmaradó szavazatszám,
- ha az egyéni választókerületben a legtöbb szavazatot két vagy több jelölt egyenlő szavazatszámmal szerzi meg, az adott egyéni választókerületben minden egyéni választókerületi jelöltre leadott szavazat.

A töredékszavazatok esetében érvényesül a **színre szín elve**: az önálló pártlista töredékszavazatainak a párt önálló egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak, míg a közös pártlista töredékszavazatainak a pártlista állításában részt vevő pártok közös – ugyanazon pártok részvételével állított – egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak. Nincs tehát lehetőség arra, hogy valamely közös egyéni jelölt szavazatai (vagy azok egy része) az önálló vagy más pártokkal közösen állított listája tekintetében kerüljön töredékszavazatként beszámításra.

A mandátumkiosztás

A mandátumkiosztás a pártok esetében a **pártlistára** közvetlenül leadott szavazatok és a töredékszavazatok alapján, a **nemzetiségi lista** esetén a nemzetiségi listára közvetlenül leadott szavazatok figyelembe vételével történik:

1. a mandátumszerzési küszöböt elérő párt listás szavazatainak számához hozzá kell adni az adott párt töredékszavazatait (a továbbiakban: **pártlistára jutó szavazatok száma**),
2. a pártlistákra jutó szavazatok számát össze kell adni (a továbbiakban: **összes pártlistás szavazat**),
3. az összes pártlistás szavazatot és a nemzetiségi listákra leadott szavazatokat össze kell adni (a továbbiakban: **összes országos listás szavazat**),
4. **ki kell számolni a kedvezményes kvótát**: az összes országos listás szavazatot el kell osztani kilencvenhárommal, és az eredményt tovább kell osztani négygel,
5. **ki kell osztani a kedvezményes mandátumokat**: ha egy adott nemzetiségi listára jutó szavazatok száma nagyobb vagy egyenlő, mint a kedvezményes kvóta, az adott nemzetiségi lista kap egy kedvezményes mandátumot (egy nemzetiségi lista egy kedvezményes mandátumot kaphat),
6. az országos listán megszerezhető **mandátumok számát csökkenteni kell** a kiosztott kedvezményes mandátumok számával,
7. a megmaradt mandátumokat a mandátumszerzési **küszöböt elérő pártlisták**, valamint a mandátumszerzési **küszöböt elérő nemzetiségi listák között** kell kiosztani az ún. d'Hondt módszerrel:
 - össze kell állítani egy táblázatot, amelynek **első sorát az egyes listákra leadott szavazatok** számai képezik (nemzetiségi lista esetében a szavazatszámából le kell vonni a kedvezményes kvóta értékét, hiszen a nemzetiségi lista azzal már mandátumot szerzett),
 - minden lista szavazatai alatt **képezni kell egy számoszlopot**, amelynek első száma az adott lista szavazatainak a fele, a következő szám a harmada, a negyede stb.,
 - **meg kell keresni a táblázatban előforduló legnagyobb számot**; amelyik lista számoszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt követően meg kell keresni a következő legnagyobb számot; amelyik lista oszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt az eljárást folytatjuk, míg az összes mandátum kiosztásra nem kerül. Ha az utolsó kiosztandó mandátum – a következő legnagyobb szám azonossága következtében – több listát is megilletne, az NVB által előzetesen elvégzett sorsolásnak megfelelő sorrendben kell kiosztani a mandátumokat.

Az egyéni választókerületben **mandátumot szerző jelöltet az országos listáról törölni kell**, helyébe az országos listán soron következő jelölt lép. Ha az országos listán **kevesebb jelölt** van, mint a lista által megszerzett mandátumok száma, a ki nem osztott mandátum betöltetlen marad.

A nemzetiségi szószóló

A nemzetiségi listát állító, de azon mandátumot nem szerző nemzetiséget nemzetiségi szószóló képviseli az Országgyűlésben. A nemzetiségi szószóló a nemzetiségi listán első helyen szereplő jelölt lesz.

3. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK

3.1. A választási bizottságok rendszere

A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

Az országgyűlési képviselő-választáson a következő választási bizottságok működnek:

- minden szavazókörben SZSZB működik; az egy szavazókörrel rendelkező településeken azonban az SZSZB feladatait a HVB látja el;
- a 106 OEVK-ban OEVB működik;
- valamint országos hatáskörrel és illetékességgel működik az NVB.

A választási bizottságok választott és megbízott (delegált) tagokból állnak.

A jelölő szervezetek, független jelöltek saját érdeke, hogy valamennyi választási bizottságba delegáljanak tagot, mivel így személyesen ellenőrizhetik, elősegíthetik a választás törvényes lefolyását, illetve aktív részesei lehetnek az esetleges jogviták eldöntésének.

3.2. A választási bizottságok feladata és hatásköre

3.2.1. Az SZSZB feladatai

Az SZSZB

- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki.

Egy szavazókörös településen az SZSZB feladatait a HVB látja el.

3.2.2. Az OEVB feladatai

Az OEVB

- dönt az egyéni választókerületi jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról;
- kisorsolja a jelöltek sorszámát,
- jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát;
- dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról;
- dönt a körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogásról,
- dönt az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról;
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta;
- megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben a választás eredményét;
- kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet;
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

A bizottság a következő hatásköreinek gyakorlását ruházhatja át az elnökére (célszerű az alakuló ülésen dönteni róla):

- a határozat kijavítása,
- a kifogás áttétele,
- a megbízólevél átadása.

3.2.3. Az NVB feladatai

Az NVB a legmagasabb szintű választási bizottság, mely igen széles jogkörrel rendelkezik. Ennek a széles jogkörnek egyik fontos eszköze az NVB által kiadott iránymutatás. Az iránymutatás célja a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása, mely ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Az NVB

- dönt a jelölő szervezetek, valamint az országos listák és az azokon szereplő jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- dönt a kampányidőszakban az országos listát állító jelölő szervezetek rendelkezésére álló műsoridőnek médiaszolgáltatóként való felosztásáról,
- dönt a médiaszolgáltatók, a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogásról,
- kisorsolja az országos listák sorszámát,
- jóváhagyja a pártlistás és a nemzetiségi listás szavazólap adattartalmát,
- dönt a nemzetiségi listát állító országos nemzetiségi önkormányzatokat megillető állami támogatás összegéről,
- megállapítja a központi névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok számát,
- dönt a KÜVI tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az OEVB hatáskörébe,
- dönt az OEVB határozata elleni fellebbezésről,
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- dönt a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó urnák lezárásának szabályosságáról,
- felügyeli a levélben leadott szavazatok megszámlálását és megállapítja annak eredményét,
- megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott 5-10-15 %-os szavazathatárt,
- megállapítja, hogy mely nemzetiségi listák jogosultak kedvezményes mandátumra,
- megállapítja, hogy az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- megállapítja, hogy kik lettek a nemzetiségi szószólók,
- megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- kiadja az országos listákon mandátumot szerzett képviselőknek és a nemzetiségi szószólóknak a megbízólevelet (az NVB jegyzőkönyvi döntéssel átruházhatja ezt a hatáskört az elnökére),
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

3.3. Az SZSZB

Az SZSZB legalább 5 tagból áll: 3 választott tagja van, a többi tag megbízással válik a bizottság tagjává.

3.3.1. Az SZSZB tagjainak megválasztása

A szavazókörönként 3 tagot és a szükséges számú póttagot (szavazókörönként legalább 2) a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, **legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon választja meg.**

A választott tagok személyére a **HVI vezetője tesz indítványt.** Az indítványról a képviselő-testület egy szavazással dönt, a HVI vezetőjének indítványához a képviselő-testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be. A képviselő-testület a döntését minősített többséggel hozza meg.

Az SZSZB-k tagjait és póttagjait **nem adott SZSZB-be választják, hanem települési szinten:** ez biztosít megfelelő rugalmasságot a HVI vezetője számára, hogy szükség szerint ossza be a tagokat az egyes szavazókörökbe. A HVI vezetőjének természetesen lehetősége van arra, hogy tájékoztassa a képviselő-testület tagjait és a megválasztandó SZSZB tagokat arról, hogy előzetes elképzelései szerint melyik SZSZB tag várhatóan melyik szavazókörbe kerül, de az indítványban a tagokat és a póttagokat nem szavazókörhöz rendelve tünteti fel.

A két vagy több szavazókörös település HVI vezetőjének a Ve. 78. §-a alapján ki kell jelölnie egy szavazókört a csak településszintű lakcímmel rendelkező választópolgárok szavazására. A Ve. 250. § (3) bekezdése alapján ugyanezen szavazókör bonyolítja le az átjelentkezéssel szavazók szavazását is. Ezért a **kijelölt szavazókör** esetében fel kell készülni arra, hogy nagyszámú választópolgárt kell majd kiszolgálni, a póttagok számának kalkulálásakor erre figyelemmel kell lenni. Ha az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok száma indokolja (a szavazóköri névjegyzékben lévő választópolgárok száma **900 fölé emelkedik**), az SZSZB létszámát a **póttagok bevonásával meg kell növelni**, az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok szavazóköri névjegyzékét pedig (megyéenkénti csoportosításban) **több részre kell bontani**, hogy az SZSZB több munkaasztalnál fogadhassa a választópolgárokat. Indokolt esetben egynél több mozgóurna kiküldéséhez is elegendő taggal kell rendelkeznie az SZSZB-nek. Az SZSZB hatáskörébe tartozó döntések meghozatala (pl. mozgóurna-kérelmek elbírálása) során ilyen esetben is a testület egésze dönt, az egyes munkacsoportok nem hozhatnak önállóan döntést!

Az SZSZB választott tagja csak a településen lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő, az országgyűlési választáson választható választópolgár lehet.

Érdemes az SZSZB tagjának javasolt személyektől előzetesen összeférhetlenségi nyilatkozat aláírását kérni.

3.3.2. Az SZSZB választott tagjainak megbízása

Ha az SZSZB tagjainak megválasztására **határidőben nem kerül sor**, az SZSZB tagjait a HVI vezetőjének indítványára **az OEVB – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel** – haladéktalanul megbízza. A Ve. nem részletezi a megválasztás elmaradásának indokait, egyszerűen a választás elmaradásának tényéhez köti az OEVB döntését.

Az NVB hasonló ügyben rögzítette álláspontját, amely szerint a bizottsági tagok választása elsődlegesen a képviselő-testület hatásköre és kötelezettsége. Ha a képviselő-testület törvényi kötelezettségének valamely – a választási iroda vezetője által nem vizsgálendő – oknál fogva nem tesz eleget, azaz nem választja meg az indítványban nevesített tagokat, ebben az esetben fordulhat a választási iroda vezetője a hatáskörrel rendelkező választási bizottsághoz, kérve, hogy az – jegyzőkönyvben foglalt döntéssel – bízza meg az általa megnevezett tagokat.

3.3.3. Az SZSZB kiegészítése a szavazás napján

Ha a **szavazás napján** az SZSZB munkájában részt vevő tagok száma – a delegáltakkal együtt – kevesebb, mint 5, a HVI vezetője a póttagok közül a bizottságot 5 főre kiegészíti. Ha nincs elég póttag, akkor a HVI vezetője haladéktalanul értesíti a TVI vezetőjét, aki gondoskodik a kiegészítésről más település póttagjának megbízásával.

A szavazás napján tehát póttagot kell bevonnai az SZSZB munkájába, ha

- a tagok száma (delegáltakkal együtt) 5 fő alá csökken, vagy
- a tagok száma papíron ugyan eléri az 5 főt, de van olyan tag, aki valamilyen okból (pl. betegség) nem vesz részt a munkában.

3.3.4. Az SZSZB megbízott tagjai

Az SZSZB-be 2-2 tagot bízhat meg

- az egyéni képviselőjelöltet, illetve országos listát állító jelölő szervezet (ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is),
- a független jelölt.

Egy párt csak 2 tagot delegálhat, még akkor is, ha egyéni jelöltet és országos listát is állított!

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító szervezetek közösen bízhatnak meg az SZSZB-be 2 tagot.

Az SZSZB megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 16. napig a HVI vezetőjénél kell bejelenteni.

A megbízott (delegált) tagot a független jelölt vagy meghatalmazottja, illetve a jelölő szervezet 7.1.2. pont szerinti képviselője jelentheti be.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a megbízó jelölő szervezet vagy független jelölt nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját. A bejelentés alapján a megbízott tag választójogát a HVI ellenőrzi.

Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, a HVI vezetője határozattal visszautasítja a megbízást. A HVI vezetőjének határozata ellen az OEVB-hez lehet kifogást benyújtani.

Az SZSZB megbízott tagjának lakóhelyére vonatkozó korlátozás nincs, a lényeg, hogy a megbízott tagnak a központi névjegyzékben szerepelnie kell.

A HVI ellenőrzi, hogy a megbízott taggal szemben nem áll-e fenn összeférhetlenség:

- a képviselők nyilvántartásában található-e aktív polgármesteri vagy képviselői mandátum (**NVR Képviselő nyilvántartás rendszerrész**),
- a jelöltek nyilvántartásában szerepel-e a delegált (**NVR Választás előkészítés rendszerrész**),
- a választási szervek tagjainak nyilvántartásában szerepel-e választási bizottság vagy iroda tagjaként (**VÁKIR Választási szervek menü**),
- nem a köztársasági elnök vagy a háznagy a delegált.

Az összeférhetlenség egyéb eseteinek ellenőrzésére nincs lehetősége a HVI-nek.

3.4. A HVB

Az **egy szavazókörös** településeken SZSZB helyett a **HVB** működik, amely legalább 5 választott tagból áll. Az 5 választott tagot és a szükséges számú, de legalább 2 póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az előző, 2014. évi általános önkormányzati választást megelőzően választotta meg, és megbízatásuk a 2019-es önkormányzati általános választásra megválasztott új HVB alakuló üléséig tart.

Ha a HVB választott tagjainak száma 5 fő alá csökken, és nincs póttag, akkor a települési önkormányzat képviselő-testülete új tagot és póttagokat választ. Ha erre nem kerül sor, akkor a 3.3.2. pont szerint az OEVB bíz meg új tagot a HVB-be.

3.5. Eskü- vagy fogadalomtétel

A választási bizottság tagjának és póttagjának esküt vagy fogadalmat kell tennie, aminek az SZSZB tagja és póttagja esetében legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon, a HVB tagja esetében a megválasztását vagy megbízását követő 5 napon belül meg kell történnie.

Az SZSZB, illetve a HVB tagja és póttagja a polgármester előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel tesz esküt vagy fogadalmat. Ha a képviselő-testület SZMSZ-e, vagy egyéb normatív vagy egyedi utasítás a polgármester helyettesítésére teljes körű felhatalmazást ad az alpolgármester számára, a polgármester akadályoztatása esetén a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester előtt is lehetővé az eskü/fogadalom.

Ha az eskü vagy fogadalom letételére határidőig nem kerül sor, a polgármester helyett a főpolgármester, illetve a megyei közgyűlés elnöke előtt kell esküt vagy fogadalmat tenni.

Az eskü- vagy fogadalomtétel legfontosabb jogi hatása, hogy a választási bizottság tagja csak ezt követően gyakorolhatja jogait.

3.6. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése

3.6.1. A megbízatás tartama

Az SZSZB **választott** tagjainak megbízatása a következő általános országgyűlési választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig tart.

A **megbízott** tagok megbízatása a választás végleges eredményének jogerőssé válásával szűnik meg.

3.6.2. A megbízatás megszűnése rendkívüli okból

A választási bizottság tagjának megbízatása megszűnik:

- ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- ha a megbízott tagot megbízó független jelölt vagy a jelölő szervezet által állított, a megbízásra jogosító jelölt vagy lista kiesik,
- lemondással,
- a megbízott tag megbízatásának visszavonásával,
- a tag halálával.

Ezekben az esetekben a megbízatás megszűnését a választási bizottság határozattal állapítja meg. Az első három esetben a megszűnés megállapítását bárki (beleértve a választási irodát is) indítványozhatja. Az indítványról a választási bizottság 3 napon belül dönt. A döntéshozatalban az érintett tag nem vehet részt, az érintett tagot a határozatképesség szempontjából nem kell figyelembe venni.

Ha a választási bizottság **választott** tagjának megbízatása a törvényes feltételek megszűnése, összeférhetetlenség megállapítása, lemondás vagy elhalálozás miatt megszűnt, helyébe az SZSZB esetében a HVI vezetője által kijelölt, a HVB esetében pedig a póttagok megválasztására irányuló indítványban a soron következő **póttag lép**. Póttag hiányában új tagot kell választani. Ha nem kerül sor a választási bizottság új tagjának megválasztására, a törvény szerinti választási bizottság bízza meg a tagot (3.3.2. vagy 3.4. pont).

Fontos! A póttag csak akkor lép a választott tag helyébe, ha a tag megbízatása megszűnik. Így nem lehetséges, hogy a választott tag távolléte esetén a póttag helyettesítse, helyette a bizottság ülésén részt vegyen, gyakorolja a tagokat megillető jogokat. Egyértelműen tilos továbbá, hogy a döntéshozatal során a póttag szavazzon, mert az a választási bizottság döntését jogszerűtlenné teheti, amennyiben a szavazata befolyásolja a döntést. Mindkét esetben kivételt képez a **szavazás napján** az SZSZB, illetve a HVB minimum 5 fős létszámának biztosítása érdekében bevont póttag, aki teljes jogú tagként jár el.

Ha a választási bizottság **megbízott** tagjának megbízatása szűnik meg, helyébe a jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt – a jelölt, illetve lista kiesését kivéve – **új tagot bízhat meg**.

3.7. Összeférhetetlenség

A választási bizottságok független, csak a törvénynek alárendelt szervek. Pártatlan működésüket a törvény összeférhetetlenségi szabályok megfogalmazásával biztosítja.

A választási bizottságnak nem lehet tagja:

- a köztársasági elnök,
- a háznagy,

- országgyűlési, európai parlamenti, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati képviselő, nemzetiségi szószóló,
- polgármester, alpolgármester (a külsős is),
- jegyző,
- másik választási bizottság tagja (akkor is, ha az nem működik az országgyűlési választáson), választási iroda tagja,
- a Magyar Honvédséggel szolgálati jogviszonyban álló személy, valamint
- jelölt.

Fentiekén túl nem lehet a választási bizottság választott tagja:

- párt tagja,
- a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja,
- a választókerületben induló jelölt hozzátartozója,
- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. §-a szerinti központi államigazgatási szervvel vagy a választási bizottság illetékességi területén hatáskörrel rendelkező egyéb közigazgatási szervvel kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami szolgálati jogviszonyban, szolgálati vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy a közalkalmazott kivételével, állami vezető.

Fontos felhívni a figyelmet, hogy az utolsó pontban említett „*egyéb közigazgatási szervvel ... más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy*” alatt értendők a különböző **közfoglalkoztatásban** alkalmazottak is, ha a választókerület területére kiterjedő illetékességgel rendelkező szervvel állnak jogviszonyban. Így összeférhetetlenséget alapoz meg közfoglalkoztatásban álló személyek esetében az is, ha az önkormányzattal állnak ilyen típusú jogviszonyban.

A Ve. értelmében hozzátartozó a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs, az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy bejegyzett élettársa, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, a testvér, a házastárs vagy bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa vagy bejegyzett élettársa.

3.8. A választási bizottság adatainak rögzítése a VÁKIR-ban

A választási bizottságok és tagjainak adatait a **VÁKIR Választási szervek menüjében** kell rögzíteni, a választási iroda feladata gondoskodni a nyilvántartás naprakészen tartásáról.

3.9. A tagok jogai, a választási bizottság működése

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

A választási bizottság – tagjai megválasztását és eskü- vagy fogadalomtételét követően – alakuló ülést tart. Az alakuló ülést célszerű a választott tagok eskütételét követően közvetlenül megtartani. Az alakuló ülés fontos feladata, hogy a választott tagok közül megválasztásra kerül a bizottság elnöke és annak helyettese. Az elnök és az elnökhelyettes személyére a bizottság tagjai tehetnek javaslatot.

A választási bizottságot az elnök képviseli. Ha a választási bizottságnak nincs elnöke vagy az elnök a tevékenységében akadályozott, az elnök hatáskörét a helyettese gyakorolja.

A választási bizottság testületként működik, a határozatképességhez elég, ha a szavazóhelyiségben legalább három tag jelen van.

Az SZSZB alakuló ülésének kivételével nem kell szöveges jegyzőkönyvet készíteni az SZSZB üléséről, illetve a HVB szavazásnapjának üléséről.

A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok – törvényben megállapított kivétellel – nyilvánosak.

A választási eljárás nyilvánossága azonban nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

A nemzetközi megfigyelők és a médiatartalom-szolgáltatók képviselői a választási bizottságok tevékenységénél – beleértve a szavazatszámamlálást is – jelen lehetnek, azonban a bizottságok munkáját nem zavarhatják.

A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

Fontos! Az országos nemzetiségi önkormányzatoknak az SZSZB/HVB-be delegált tagjai a többi delegálttal azonos jogállással rendelkeznek, őket minden esetben figyelembe kell venni a határozatképesség szempontjából, és szavazati jog illeti meg őket minden, az SZSZB/HVB hatáskörébe tartozó ügyben.

Az SZSZB/HVB tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a bizottság tagját megillető bér és járulécai megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a HVI-től.

4. A VÁLASZTÁSI IRODÁK

4.1. Választási irodák

A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek tájékoztatásával, a választási adatok kezelésével és a választás technikai feltételeinek biztosításával összefüggő feladatokat ellátó választási szervek.

Az országgyűlési képviselők választásán a következő választási irodák működnek:

- HVI,
- OEVI,
- TVI/FVI,
- NVI,
- KÜVI.

4.2. A választási irodákra vonatkozó általános szabályok

Valamennyi választási bizottság munkáját választási iroda segíti, az SZSZB/HVB mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a HVI tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője a választási iroda feladatainak végrehajtásához szükséges számban, határozatlan időre bízta meg, mely megbízás indokolás nélkül visszavonható.

A választási iroda tagjává közszolgálati tisztviselő, állami tisztviselő és közalkalmazott bízható meg, vagyis pl. közigazgatási szervnél munkavállalóként foglalkoztatott személy nem.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt, a választási iroda tagja a megbízó választási iroda vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz.

A választási irodának nem lehet tagja országgyűlési, európai parlamenti, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati képviselő, nemzetiségi szószóló, polgármester, alpolgármester, választási bizottság tagja, jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

A választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő kizárási okot haladéktalanul köteles bejelenteni az NVI elnökének.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okot a választási iroda vezetőjével köteles haladéktalanul közölni, aki őt felmenti.

A felettes választási iroda vezetőjén kívül más személy vagy testület a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének nem adhat utasítást.

A választási iroda tagja számára a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására csak a választási iroda vezetője adhat utasítást.

A választási bizottság elnöke a bizottság mellett működő választási iroda vezetőjének a bizottság titkársági feladatainak ellátása körében utasítást adhat.

A választási iroda tagjait a választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter által megállapított mértékű díjazás illeti meg.

4.3. A választási irodák feladatai

A választási irodák

- ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat,
- gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek,
- a választás kitézése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igénynek az általános 15 napos határidővel szemben haladéktalanul, legfeljebb 5 napon belül tesznek eleget,
- ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket,
- biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit,
- megszervezik a választási szervek tagjainak oktatását,
- gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről,
- ellátják az igazgatási és informatikai próbákkal kapcsolatos feladatokat,
- az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával, feladatkörükben eljárva működtetik a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges informatikai rendszert,

- technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához.

4.4. A választási irodák

4.4.1. A helyi választási iroda

A településeken HVI-k működnek. A HVI vezetője a jegyző.

Közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeken a HVI feladatait közös HVI látja el. A közös HVI vezetője a közös önkormányzati hivatal jegyzője.

A HVI vezetője:

- a HVI tagjai közül kinevezi a helyettesét,
- megbízza a HVI további tagjait,
- kiveszi az esküt/fogadalmat a HVI tagjaitól,
- kizáró ok felmerülése esetén felmenti a HVI tagját.

4.4.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda

Minden OEVK székhelyen – függetlenül attól, hogy a székhely település területe hány OEVK-hoz tartozik – egy OEVI működik.

Az OEVI vezetője:

- az OEVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- az illetékességi területén működő HVI vezetője részére a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat, továbbá
- közreműködik az illetékességi területén működő HVI-k szakmai tevékenységének irányításában.

4.4.3. A területi választási iroda

Minden megyében és a fővárosban TVI működik.

A TVI vezetője a megyei önkormányzat jegyzője, illetve a fővárosi önkormányzat főjegyzője.

A TVI vezetője:

- a TVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- kinevezi az OEVI és a HVI vezetőjét, amennyiben a települési jegyzői tisztség betöltetlen,
- kiveszi az esküt az OEVI és a HVI vezetőjétől,
- az OEVI és a HVI vezetője részére a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat,
- közreműködik a megyében/fővárosban működő választási irodák szakmai tevékenységének irányításában,
- a jogszabályból fakadó hivatali kötelezettségének eleget nem tevő, és ezzel a választások törvényes lebonyolítását veszélyeztető HVI, illetve OEVI vezetője helyett – az NVI elnökével egyetértésben – más választási irodát bíz meg a választási feladatok vagy azok egy részének ellátásával.

4.4.4. A Nemzeti Választási Iroda

Az NVI autonóm államigazgatási szerv, független, csak a törvénynek van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, a feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el.

Költségvetése az Országgyűlés költségvetési fejezetén belül önálló címet képez.

Az NVI elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki.

Az NVI elnöke:

- kinevezi a TVI vezetőjét, amennyiben a megyei/fővárosi önkormányzat jegyzői munkaköre betöltetlen,
- kiveszi az esküt a TVI vezetőjétől,
- megbízza a KÜVI vezetőjét és többi tagját,
- felmenti a választási irodák (HVI, OEVI, TVI, KÜVI) vezetőit kizárási ok felmerülése esetén, egyben kinevezi az iroda új vezetőjét,
- irányítja választási irodák szakmai tevékenységét, ennek keretében közvetlen utasítást adhat a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban valamennyi választási iroda vezetője részére,
- a választási feladatok végrehajtása körében utasítást adhat a választások lebonyolításában részt vevő egyéb szervek vezetői részére is,
- a feladatai nem vagy nem megfelelő módon történő végrehajtása esetén a választási iroda vezetőjét megillető díj mértékét csökkentheti, végső esetben annak kifizetésétől eltekinthet,

- az általános választásokat követően beszámol az Országgyűlésnek a választással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról.

4.4.5. A külképviseleti választási iroda

KÜVI működik a külképviseleteken.

A KÜVI a szavazatszámolás kivételével ellátja az SZSZB számára megállapított feladatokat.

4.5. A választási iroda adatainak rögzítése a VÁKIR-ban

A választási irodák és tagjainak adatait a **VÁKIR Választási szervek** menüjében kell rögzíteni, az iroda feladata gondoskodni a nyilvántartás naprakészen tartásáról.

5.1. A szavazókörök nyilvántartása

Új elem a választások informatikai támogatásában, hogy a szavazókörök nyilvántartását 2017 novemberétől a HVI-nek az **NVR**-ben **folyamatosan** aktualizálnia kell. Biztosítani kell, hogy minden cím be legyen körzetesítve, továbbá, hogy egy szavazókörre mintegy hatszáz, legfeljebb ezeröttszáz, a központi névjegyzékben szereplő választópolgár jusson.

A szavazókörök nyilvántartása három részből áll. Külön vezeti az NVI

- az országos választásokon (országgyűlési és EP-választás, országos népszavazás)
- a helyi választásokon (önkormányzati választás, helyi népszavazás, valamint ide tartozik a 2016. évi országos népszavazás is)
- a települési nemzetiségi önkormányzati választásokon (ez 2019-ben megszűnik)

alkalmazott szavazókörök nyilvántartását.

A különböző körzetállományok egymástól teljesen függetlenek, így ha a HVI az egyikben átvezet egy változást, az a másikban nem jelenik meg. Ezért ha a körzetállomány változása mind az országos, mind a helyi választások körzetállományát érinti (ez az esetek túlnyomó többsége), a HVI-nek **a változást mindkét állományon át kell vezetnie**.

A HVI a szavazóköröket úgy alakítsa, hogy az országos és a helyi választások körzetállományai egymással teljes mértékben megegyezzenek. Ha ez az egész országban teljesül, akkor lehetőség lesz a két körzetállomány összevonására.

A körzetkarbantartás térképes funkciói kizárólag az elektronikus anyakönyvi rendszer informatikai eszközrendszerén (CSAK3) érhetők el.

5.2. Az országgyűlési választások körzetállománya

5.2.1. A körzetállomány karbantartása a választás kitűzéséig

Ha a 2014. évi országgyűlési választás óta a HVI az önkormányzati választások, helyi népszavazások vagy a 2016. évi országos népszavazás miatt módosította a körzetállományt, a módosítás az országgyűlési választásokon alkalmazandó állományban **nem került átvezetésre**.

Ezért is volt nagyon fontos, hogy az országgyűlési választás kitűzését megelőzően, még a 2017. évben minden HVI **ellenőrizze az országos választások szavazóköri állományában**, hogy az helyes adatokat tartalmaz-e. A szükséges módosításokat át kellett vezetni.

Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a Ve. 78. §-a szerinti **kijelölt szavazókör** alkalmas legyen az átjelentkezéssel szavazás miatti fokozott igénybevétel kezelésére. Olyan szavazókört kell kijelölni, amelynek szavazóhelyisége lehetővé teszi, hogy szükség esetén a megnövelt létszámú SZSZB – a névjegyzék felosztásával – több munkaasztalnál tudja fogadni a választópolgárokat (célszerű pl. iskolai tornatermet kijelölni erre a célra). A szavazókörök kialakítása során a kijelölt szavazókör méretét úgy célszerű meghatározni, hogy a lehető legkevesebb (akár 600-nál jóval kevesebb) helyi választópolgár tartozzon ide. **A választás kitűzését követően már nem lehet megváltoztatni a kijelölt szavazókört.**

5.2.2. A körzetállomány módosítása a választás kitűzése után

A **választás kitűzését követően** a szavazás napjáig **nem lehet** szavazókör határát és sorszámát, továbbá település határát és elnevezését, utcanevet, házszámot és – ha az érintett ingatlan lakcímnnyilvántartás szerinti címe annak helyrajzi száma – helyrajzi számot megváltoztatni. **A választás kitűzését követően már nem lehet megváltoztatni a kijelölt szavazókört sem.**

A Ve. által nem tiltott változásokat azonban a KCR-ben a címnyilvántartás frissítése érdekében **továbbra is átvezetheti** a jegyző:

- Település
 - Új közterület felvitele
- Közterület
 - Új házszám (telek) felvitele
- Házszám (telek)
 - Cím adatainak szerkesztése (jóváhagyással) → HRSZ módosítás csak abban az esetben, ha van házszám!
 - Új épület felvitele

- Épület
 - Cím adatainak szerkesztése (jóváhagyással)
 - Lépcsőház hozzáadása
 - Szint hozzáadása
 - Lakás hozzáadása
- Lépcsőház
 - Új cím felvitele a lépcsőházhoz
 - Szint hozzáadása
 - Lakás hozzáadása
- Szint/emelet
 - Szint adatainak szerkesztése
 - Kiválás
 - Lakás hozzáadása
 - Szint törlése
- Lakás
 - Lakás adatainak szerkesztése
 - Cím adatainak szerkesztése (jóváhagyással)
 - Kiválás
 - Lakás törlése

A szavazás napjáig a fentiekén kívül **más címművelet nem hajtható végre.**

Amennyiben a szavazókör **szavazóhelyiségének címét** vagy egyéb adatát a választás kitűzését követően bármely okból meg kell változtatni, a változtatáshoz a HVI vezetőjének – a VÁKIR-on keresztül – engedélyt kell kérnie az NVI elnökétől. A módosuló adatokat az NVI javítja. Ha a szavazóhelyiség címe változik, a szavazás helyéről értesítő útján már tájékoztatott választópolgárok számára a HVI-nek – az NVR megfelelő funkciójának használatával – új értesítőt kell kiküldenie, és emellett a helyben szokásos módon is tájékoztatást kell adni a változásról.

A névjegyzék vezetésével kapcsolatos feladatokat a HVI az NVR-ben látja el, a kérelmeket az NVR Kérelemkezelés moduljában kell elbírálni.

6.1. A központi névjegyzék

A központi névjegyzékbe felvett, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár **bármikor, folyamatosan** kérheti a HVI-től, hogy a központi névjegyzékben kerüljön rögzítésre, hogy

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerinti valamely nemzetiséghez tartozik,
- fogyatékoságára tekintettel segítséget igényel annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát,
- a központi névjegyzékben szereplő személyes adatainak kiadását megtiltja,
- az Európai Unió más tagállamának állampolgára az előző két pontban foglaltakon kívül azt is kérheti, hogy az EP-választásokra is kiterjedjen a névjegyzékbe vétele.

A fenti névjegyzéki bejegyzések **törlését** a választópolgár ugyancsak bármikor kérheti a HVI-től.

(Ha a polgárt a választójogának elvesztése vagy a magyarországi lakcímeinek megszűnése miatt törlik a központi névjegyzékből, és később – a választójogának visszanyerésekor vagy lakcím létesítésekor – ismét felvételre kerül, a központi névjegyzék a korábbi kérelem alapján bejegyzett adatokat nem tartalmazza, ilyen esetben új kérelem benyújtása szükséges.)

A kérelmek formanyomtatványát a 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet 2. és 5. melléklete állapítja meg.

A választás kitűzésétől kezdve a kérelmet a **benyújtása napján el kell bírál**ni. Ha a kérelmet munkanapon 16.00 óra után, vagy nem munkanapon nyújtották be, akkor a benyújtását követő munkanapon kell elbírálni.

6.1.1. A nemzetiségi regisztráció

Ha a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 1. mellékletében felsorolt valamely nemzetiséghez (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén és ukrán) tartozik, kérheti, hogy a központi névjegyzéken kerüljön feltüntetésre

- a **nemzetiségének** a megnevezése, továbbá az, hogy
- az **országgyűlési választáson** is nemzetiségi választópolgárként kíván-e szavazni.

A kérelemben a konkrét nemzetiség megjelölése és az országgyűlési választásra is kiterjedő hatály mellett arról is nyilatkoznia kell a polgárnak, hogy az adott nemzetiséghez tartozik.

A kérelem alapján a központi névjegyzékbe tett bejegyzés szerint a választópolgár

- az adott nemzetiség önkormányzati választásán részt vehet, de az országgyűlési választáson nem nemzetiségi választópolgárként vesz részt, hanem a pártlistákra szavazhat (ha nem kérte nemzetiségi regisztrációjának az országgyűlési választásra való kiterjesztését), vagy
- részt vehet az adott nemzetiség önkormányzati választásán, továbbá az országgyűlési választáson is ugyanazon nemzetiség választópolgárként vesz részt, és – az egyéni választókerületi jelölt mellett, a pártlista helyett – az adott nemzetiség országos önkormányzata által állított listára szavaz (ha kérte nemzetiségi regisztrációjának az országgyűlési választásra való kiterjesztését).

A választópolgár **csak egy nemzetiség** tagjaként szerepelhet a központi névjegyzékben, a többes kötődés feltüntetésére nincs lehetőség. Ha a már nemzetiségi választópolgárként nyilvántartott polgár más nemzetiség tagjaként is kéri regisztrálását (vagy ha ugyanazon nemzetiség tagjaként ismételt bejegyzését kéri), a kérelmét el kell utasítani.

Lehetősége van a polgárnak arra, hogy bármikor töröltesse a nemzetiségi hovatartozását a központi névjegyzékből, valamint a névjegyzékben nemzetiségiként szereplő választópolgár az országgyűlési választásra kiterjedő hatály ügyében tett nyilatkozatát bármikor módosíthatja.

A választópolgár azt követően, hogy kérelmére a nemzetiségi hovatartozását törlik a központi névjegyzékből, korlátozás nélkül kérheti másik (vagy ugyanazon) nemzetiség tagjaként való nyilvántartásba vételét.

6.1.2. A fogyatékosággal élő választópolgár által igényelt segítség

A fogyatékosággal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése alapelveként érvényesítése érdekében a Ve. a fogyatékosággal élő választópolgár részére lehetővé teszi, hogy a választójogának gyakorlásához szükséges speciális segítséget igényeljen.

A vak és gyengénlátó választópolgárok hatékony tájékoztatását szolgálja, hogy a szavazás helyét és idejét is tartalmazó **értesítőt** számukra – kérésükre – **Braille-írással** kell elkészíteni, a Braille-írással ellátott **szavazószablon** alkalmazása pedig lehetővé teszi, hogy önállóan, mások segítségével nélkül töltsék ki a szavazólapot.

A választójog gyakorlásával kapcsolatos tudnivalókat egyszerű, **könnyen értelmezhető** megfogalmazásban tartalmazó **tájékoztató** szórólap az írott szöveget nehezen értelmező választópolgárok eligazodását segíti.

Addig, ameddig nem sikerül megvalósítani, hogy valamennyi szavazóhelyiség akadálymentesen elérhető legyen, a választópolgárnak szükséges előre jeleznie, ha **akadálymentes szavazóhelyiségben** kíván szavazni.

6.1.3. A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása

A választási iroda a Ve. 153. §-a alapján a jelölt szervezet, jelölt kérésére köteles átadni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok név- és lakcímadatait annak érdekében, hogy a választási kampány keretében a választópolgárokat közvetlenül, névre szólóan megcímzett küldemények útján vagy személyesen felkereshessék.

A választópolgár viszont megtilthatja névjegyzéki adatai **kampánycélú** kiadását.

Az adatok kiadásának megtiltása csak a kampánycélú adatkiadásra terjed ki. Az országgyűlési képviselő-választáson és a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a nemzetiségi jelölt szervezetnek a lista-, illetve jelöltállítás érdekében a nemzetiségiként névjegyzékbe vett választópolgároktól ajánlást kell gyűjtenie. Az aláírások összegyűjtése csak abban az esetben lehetséges, ha a gyűjtők tudják, hogy kik regisztráltak a nemzetiség választópolgáraként a központi névjegyzékben, hiszen őket, és csak őket érdemes felkeresniük. Ezért a választási iroda az adott nemzetiség tagjaként regisztrált választópolgárok nevét és lakcímét átadja a jelölt szervezet számára. A személyes adatok ilyen célú kiadására a tiltás nem terjed ki.

6.1.4. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt adatok kiadásának megtiltása

Az SZL-ben kezelt adatokra vonatkozó önrendelkezési jog gyakorlásának módját a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény állapítja meg. A Ve. lehetővé teszi, hogy a névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása mellett a polgár az SZL-ben nyilvántartott adatainak szolgáltatását tiltó nyilatkozatot is tegyen.

Ez a nyilatkozat csak annyiban függ össze a választási eljárással, hogy ugyanazon formanyomtatványon is benyújtható, mint a névjegyzékkel kapcsolatos kérelem. Az ilyen kérelem elbírálásának eredménye automatikusan átvezetésre kerül az SZL-ben.

6.1.5. Az Európai Unió más tagállama állampolgárának névjegyzékbe vétele az EP választásra

Az Európai Unió más tagállamának Magyarországon élő állampolgára automatikusan kerül felvételre a központi névjegyzékbe, amikor lakóhelyet létesít Magyarországon, feltéve, hogy a magyar jog szerint nagykorú és a magyar bíróság nem zárta ki a választójogból. Az uniós választópolgár automatikus névjegyzékbe vétele azonban csak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására terjed ki.

Az Európai Parlament tagjainak választásán azok az uniós választópolgárok, akik nem az állampolgárságuk szerinti tagállamban élnek, szabadon dönthetnek arról, hogy az állampolgárságuk vagy a lakóhelyük szerinti tagállamban kívánják gyakorolni a választójogukat. E választópolgárok a lakóhelyük szerinti tagállamban akkor szavazhatnak az EP-választáson, ha kérik az ottani névjegyzékbe való felvételüket.

A központi névjegyzékben szereplő uniós állampolgár kérheti, hogy a központi névjegyzékbe vétele az EP-választásra is terjedjen ki. Ebben az esetben a választópolgár az EP-választáson a magyarországi képviselők választásán szavazhat.

Az Európai Unió más tagállamának az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedő hatállyal központi névjegyzékben szereplő állampolgára bármikor kérheti, hogy a HVI törölje a központi névjegyzékből választójogosultságának az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedő hatályát. Így lehetővé válik az uniós választópolgár számára, hogy az állampolgársága szerinti tagállam Európai Parlamenti képviselőinek választásán gyakorolja aktív választójogát. A törlési kérelem alapján az európai uniós választópolgár továbbra is szerepel a központi névjegyzékben (a helyi önkormányzati választáson választójoggal rendelkezik), de a névjegyzékbe vétele már nem terjed ki az Európai Parlament tagjainak választására, így az európai parlamenti választás szavazóköri névjegyzékébe már nem kerül be.

6.2. A választójoggal nem rendelkező polgárok jegyzéke NESZA

6.2.1. A NESZA adattartalma

A NESZA azoknak a polgároknak az adatait tartalmazza, akiknek egyedi bírói döntés értelmében nincs, vagy korlátozott a választójoga.

Sem aktív, sem passzív választójoggal nem rendelkezik az, akit a bíróság gondnoksági perben a választójogból kizárt vagy büntető ügyben hozott ítéletében a közügyektől eltiltott.

Szavazhat, de nem lehet jelölt az, aki szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyektől) vagy intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

6.2.2. A NESZA adatainak felhasználása

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásának adatait kizárólag a választási eljárásban, a választási szervek vagy – jogorvoslati eljárásban – a bíróságok kezelhetik. Az adatkezelés kizárólagos célja annak megállapítása lehet, hogy valaki rendelkezik-e választójoggal.

6.2.3. A NESZA nyilvánossága

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása az abban szereplő polgárok különleges adatait tartalmazza. Ezért a nyilvántartás nem nyilvános, abba csak az érintett személy a saját adatai tekintetében, továbbá a választási szervek és a bíróság tekinthetnek be. A betekintésről az NVI nyilvántartást vezet.

Bármely nagykorú polgár kérheti az NVI-től annak igazolását, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában, azaz vele szemben nem áll fenn a választójogból való kizáró ok.

A NESZA állomány a HVI-k számára nem elérhető.

6.3. A szavazóköri névjegyzék

6.3.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása

A választás **kitűzését követően** a központi névjegyzék alapján az NVI elkészíti az elektronikus szavazóköri névjegyzéket, amelyben a választáson **szavazati joggal rendelkező** választópolgárok szerepelnek.

Már a szavazóköri névjegyzék összeállításától kezdve, azaz a választás kitűzését követő naptól szerepelnek a szavazóköri névjegyzékben azok a kiskorú polgárok is, akik legkésőbb a szavazás napján a 18. életévük betöltésével választójogosulttá válnak.

Egy választópolgár **csak egy** szavazóköri névjegyzékben szerepelhet.

Az elektronikus szavazóköri névjegyzéket az NVI a szavazás napját követő 15 nap elteltével megszünteti, a szavazókörben használt kinyomtatott példányt pedig a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon **megsemmisíti**.

6.3.2. Az értesítő

Az értesítő tartalma

A választás kitűzéséről, valamint a szavazás napjáról és helyéről értesítővel kell tájékoztatni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárokat.

Az értesítő tartalmazza a választópolgár nevét, születési nevét, születési idejét és a lakcímét.

Az értesítő a választópolgár szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos alapvető információkat is tartalmazza.

Az értesítő megküldése

Azoknak a választópolgároknak, akik a szavazás napját megelőző **ötvennyolcadik napon** a szavazóköri névjegyzékben szerepelnek, az NVI küldi meg az értesítőt, úgy, hogy a szavazást megelőző negyvennyolcadik napig megérkezzen a választópolgárhoz.

Azt, aki a szavazás napját megelőző **ötvennyolcadik napot követően** kerül felvételre a település valamely szavazókörének névjegyzékébe, a felvételekor – ha jelen van, az értesítő átadásával, egyébként megküldésével – a **HVI** tájékoztatja a névjegyzékbe vételéről.

Az értesítőt fő szabály szerint az a HVI küldi meg (vagy adja át) a választópolgárnak, amelynek szavazóköri névjegyzékébe a választópolgár felvételre kerül. Ez alól három kivétel van.

- Ha a HVI átjelentkezésre irányuló kérelmet bírál el: ebben az esetben az átjelentkezési kérelmet elbíráló HVI küldi meg vagy adja át az értesítőt.
- Ha a választópolgár a központi névjegyzék adatai szerint Braille-írással készült értesítő megküldését kérte; ebben az esetben az NVI küldi meg számára a speciális értesítőt.
- Ha az SZSZB/HVB megbízott tagját vagy a jegyzőkönyvvezetőt a lakcíme szerinti HVI egy másik település névjegyzékébe teszi át (6.3.3. d) pont), a lakcím szerinti HVI küldi meg számára az értesítőt.

Az a választópolgár, aki – annak ellenére, hogy szerepel a szavazóköri névjegyzékben – nem kapja meg az értesítőt, vagy azt elveszíti, a HVI-től új értesítőt igényelhet.

6.3.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése

A szavazóköri névjegyzék továbbvezetésére részben automatikusan, részben hivatalból vagy kérelmek alapján kerül sor.

A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése

Annak érdekében, hogy a szavazóköri névjegyzék mindig naprakész legyen, az **NVR** a központi névjegyzékben bekövetkezett minden változást (pl. lakcímváltozás, névváltozás, választójog elvesztése vagy megszerzése) átvezet a szavazóköri névjegyzéken.

A szavazóköri névjegyzék módosítása hivatalból

Azt a választópolgárt, aki a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelemben kérte, hogy **akadálymentes szavazóhelyiségben** szavazhasson, és akinek a lakcíme szerint kijelölt szavazóhelyiség nem akadálymentes, a HVI egy másik, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókör névjegyzékébe teszi át. (NVR Országgyűlési választás-Szavazóköri névjegyzék modul-Névjegyzék kezelés-Körzetesítés/Akadálymentes szk. besorolás) A Ve. 166. § szerint „minden településen minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell”, továbbá a települési szintű lakóhellyel rendelkezők számára kijelölt szavazóhelyiségnek is akadálymentesnek kell lennie.

Előfordulhat, hogy az akadálymentes szavazóhelyiséget igénylő, és emiatt a lakcímétől eltérő szavazókör névjegyzékébe áttett választópolgár mozgóurnát igényel. Ilyenkor – ha a kérelem a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig beérkezett – a HVI a választópolgárt visszateszi az eredeti szavazókörébe, és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe.

A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre

a) Mozgóurna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** (ideértve a házi vagy reintegrációs őrizetben lévő személyeket is) miatt nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgóurnát kérhet. Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgóurna igénylésére.

A mozgóurnát a választópolgár kérheti

- a lakcímére, vagy a lakcíme szerinti szavazókörben lévő bármely címre,
- ha átjelentkezéssel szavaz, akkor a település területén található bármely címre.

A választópolgár – a szavazást megelőző második napon 16 óráig – kérheti, hogy a korábbi kérelmében megjelölt cím helyett másik címre kapjon mozgóurnát, vagy azt, hogy a korábban igényelt mozgóurna helyett mégis a szavazóhelyiségben szavazhasson.

b) Átjelentkezés

Átjelentkezéssel az a választópolgár szavazhat, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő helyen tartózkodik. Tipikus esetben ez azt jelenti, hogy egy másik településen tartózkodó választópolgárnak nem kell hazautaznia a választójoga gyakorlásának érdekében.

Emellett annak lehetőségét is biztosítja az átjelentkezés, hogy egy mozgásában gátolt választópolgár akkor is szavazhasson, ha nem otthon, hanem például kórházban, börtönben tartózkodik, amely akár ugyanazon településen, de a lakcímétől eltérő szavazókör területén fekszik. Ebben az esetben a lakcíme szerinti szavazókör SZSZB-jétől nem kérhet mozgóurnát, hiszen azt az SZSZB csak a szavazókör területén belül viheti ki. Ha azonban a választópolgár átjelentkezési kérelmet nyújt be ugyanazon településre, ahol lakik, átkerül a település e célra kijelölt szavazókörének szavazóköri névjegyzékébe, és a kijelölt szavazókör SZSZB-jétől már kérheti, hogy mozgóurnával keresse fel, bárhol is tartózkodik a településen. A Ve. ugyanakkor a településen belüli átjelentkezést generálisan is lehetővé teszi, az nem kötött a mozgóurna iránti kérelemhez.

A HVI – a választópolgár szavazást megelőző második napon 16 óráig benyújtott kérelme alapján – a választópolgárt **felveszi** azon településnek (budapesti kerületnek) a települési szintű lakóhellyel rendelkező választópolgárok számára **kijelölt szavazókörének névjegyzékébe**, ahol a választópolgár szavazni kíván (ezzel egyidejűleg törlésre kerül a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékéből). Az egy szavazókörös településen értelemszerűen nincs kijelölt szavazókör, ott az egyetlen szavazókör névjegyzékébe kell felvenni az átjelentkező választópolgárt.

A választópolgár – a szavazást megelőző második napon 16 óráig – kérheti, hogy a korábbi kérelmében megjelölt település helyett másik településen szavazhasson, vagy azt, hogy vegyék vissza a lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe.

Átjelentkezéssel a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

c) A külképviseleti névjegyzék

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de a szavazás napján külföldön tartózkodik, Magyarország nagykövetségén vagy főkonzulátusán szavazhat. A szavazás feltétele, hogy kérelme alapján a választópolgárt a HVI felvegye a külképviseleti névjegyzékbe.

A HVI – a választópolgár szavazást megelőző nyolcadik napon 16 óráig benyújtott kérelme alapján – a választópolgárt felveszi azon külképviselet névjegyzékébe, ahol a választópolgár szavazni kíván, egyidejűleg feltünteti a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékén, hogy a választópolgár a külképviseleti névjegyzékben szerepel. A szavazóköri névjegyzék kinyomtatott példányán a külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárok nem jelennek meg, így biztosítható, hogy egy választópolgár ne szavazhasson a külképviseleten és a lakóhelye szerinti szavazókörben is.

A választópolgár – a szavazást megelőző nyolcadik napon 16 óráig – módosíthatja, hogy melyik külképviseleten kíván szavazni, vagy kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből, így visszakerül a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékébe.

A külképviseleten a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

d) SZSZB-tag, jegyzőkönyvvezető áttétele

Az SZSZB tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető a szavazást megelőző 2. napig kérheti, hogy a HVI tegye át annak a szavazókörnek a névjegyzékébe, amely SZSZB-jének munkájában a szavazás napján részt vesz. Ilyen típusú áttételre csak OEVK-n belül kerülhet sor.

Az SZSZB tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető nem módosíthatja kérelmét, annak csak visszavonására van lehetőség, így ha feladatainak ellátása miatt az eredetileg kértől eltérő szavazókörbe kell az áttételét kérnie, előtte az eredeti kérelem törlésére van szükség.

Ha az SZSZB megbízott tagja vagy a jegyzőkönyvvezető a lakcímétől eltérő településen látja el szavazás napi feladatait, akkor a lakcíme szerinti HVI – a szavazóköri névjegyzék lezárásáig – teheti át a másik település megfelelő szavazókörének névjegyzékébe. A HVI az áttétel előtt ellenőrzi, hogy a jegyzőkönyvvezető valóban abba a szavazókörbe van-e beosztva, ahova az áttételét kéri (**VAKIR Választási szerverek menü**). Ez az áttétel nem minősül átjelentkezésnek. Az áttételről az érintett HVI-t a VÁKIR-on keresztül tájékoztatni kell.

Abban az esetben, ha a TVI vezetője a szavazás napján az SZSZB-t más település póttagjával egészíti ki (Ve. 171. § (1) bek.), a póttag áttételére már nincs lehetőség.

6.4. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmek

6.4.1. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelem benyújtása

A kérelem benyújtásának ideje

- a) A **központi** névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmeket (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletiltás, uniós regisztráció) **bármikor** be lehet nyújtani.

A **nemzetiségi regisztráció** (illetve hatályának kiterjesztése az országgyűlési választásra) azonban csak akkor kerül átvezetésre az országgyűlési választás szavazóköri névjegyzékén, ha legkésőbb a szavazást megelőző 16. napon 16 óráig beérkezik a kérelem az illetékes HVI-hez. Az e határidőt követően beérkezett kérelmeket is haladéktalanul fel kell dolgozni, de az ekkor benyújtott kérelem alapján már csak a következő, 2022-es országgyűlési választáson szavazhatnak a választópolgárok a nemzetiségi listára.

A **nemzetiségi regisztráció törlése** (vagy az országgyűlési választásra kiterjedő hatályának törlése) abban az esetben érvényesül a szavazóköri névjegyzéken (azaz akkor szavazhat a pártlistára), ha a kérelmet a szavazást megelőző második napon 16 óráig benyújtja a választópolgár.

- b) A **szavazóköri** névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmeket (mozgóurna igénylése, átjelentkezés, külképviseleti szavazás) a **választás kitűzését követően** lehet benyújtani, hiszen ezt megelőzően még nincs szavazóköri névjegyzék.

A **mozgóurna** iránti kérelmet a **szavazás napján 15.00 óráig** lehet benyújtani:

- a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig a HVI-hez (amelynek szavazóköri névjegyzékében a választópolgár szerepel) vagy
- azt követően, legkésőbb a szavazás napján 15.00 óráig az SZSZB-hez.

Az **átjelentkezés** iránti kérelmet a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig lehet benyújtani.

A **külképviseleti névjegyzékbe vétel** iránti kérelmet a szavazást megelőző nyolcadik napon 16.00 óráig lehet benyújtani.

A kérelem benyújtásának módja és helye

A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmet a választópolgár benyújthatja

- személyesen
- levélben
- a választások hivatalos honlapján.

A kérelmet maga a választópolgár **személyesen** akár a **lakóhelye**, akár a **bejelentett tartózkodási helye** szerint illetékes HVI-hez benyújthatja (így a bejelentett lakóhelyétől távol élő választópolgárnak nem kell hazautaznia a kérelem benyújtása céljából).

Levélben a kérelem **csak** a választópolgár **lakóhelye** szerint illetékes HVI-hez nyújtható be (akinek nincs lakóhelye, az a bejelentett tartózkodási helye szerint illetékes HVI-hez nyújthatja be a kérelmet). A levél kézbesítése történhet **postai úton**, de a választópolgár bármilyen más módon is eljuttathatja a kérelmet az illetékes HVI-hez: **futárral, rokona, ismerőse útján** stb. Ez utóbbi esetben csak akkor tekinthető

szabályosan benyújtottnak a kérelem, ha az **borítékba** van zárva (azaz levélnek minősíthető). Ha egy személy több választópolgár kérelmét kívánja leadni a HVI-ben, indokolt személyazonosságát ellenőrizni és adatait feltüntetni a kérelmeken, egyrészt azért, hogy ha más módon nem elérhetőek a választópolgárok, a megbízottjukon keresztül fel lehessen venni velük a kapcsolatot, másrészt mert a választópolgárok adataival való visszaélés esetén (egy esetleges büntetőeljárás során) így biztosítható a körülmények feltárása.

A választások hivatalos **honlapján** benyújtott kérelmet az informatikai rendszer továbbítja az illetékes HVI-hez.

A **mozgóurna** iránti igény benyújtása tekintetében két eltérés van a fenti szabálytól:

- meghatalmazott útján is be lehet nyújtani (ebben az esetben a kérelmet a meghatalmazott írja alá, és ahhoz a közokiratba vagy teljes bizonyító erejű okiratba foglalt meghatalmazást is csatolni kell)
- ahhoz a HVI-hez kell benyújtani, amelynek szavazóköri névjegyzékén a választópolgár szerepel. Így ha a választópolgár átjelentkezéssel szavaz, akkor a szavazás helye szerinti település HVI-jéhez nyújthatja be a kérelmet. Annak, aki a szavazást megelőző második nap 16 órát követően kér mozgóurnát, a kérelmet ahhoz az SZSZB-hez kell eljuttatnia, amelynek névjegyzékén szerepel. Ha a kérelmet a szavazást megelőző második nap 16 órát követően a választások hivatalos honlapján nyújtják be, a kérelem SZSZB-hez történő továbbításáról a HVI-nek kell gondoskodni.

Ha a választópolgár egy korábbi, névjegyzékkel kapcsolatos kérelmét **módosító kérelmet** nyújt be (pl. átjelentkezés helyének módosítása), de a HVI azt állapítja meg, hogy nem volt korábban olyan kérelme, amelyet módosítani lehetne (pl. még nem jelentkezett át), akkor a kérelmet a választópolgár akarata szerint kell elbírálni, azaz úgy kell tekinteni, hogy most nyújtja be az eredeti kérelmet.

A fenti rendelkezések arra a hajléktalanra is vonatkoznak, aki **települési szinten** jelentette be lakóhelyét. Azok a Magyarországon élő hajléktalan választópolgárok azonban, akik **nem rendelkeznek települési szintű** bejelentett lakóhellyel sem, a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet **bármely HVI-hez** benyújthatják (ők szavazóköri névjegyzéken nem szerepelnek, így szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem nyújthatnak be).

6.4.2. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem adattartalma

Kötelező adattartalom

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek tartalmaznia kell azokat a személyes adatokat, amelyek alapján a HVI meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár **neve**
- a választópolgár **születési neve**
- a választópolgár **születési helye**
- a választópolgár **anyja neve**
- a választópolgár **személyi azonosítója**.

A fentiekén kívül

- a **nemzetiségi** névjegyzékbe vételi kérelemnek **tartalmaznia kell a nemzetiség megnevezését**, valamint a választópolgár nyilatkozatát, amelyben nemzetiséghez tartozását **megvallja**. A választópolgár kérheti még, hogy az **országgyűlési választásra is** kiterjedjen a nemzetiségi regisztrációjának a hatálya
- a **fogyatékossgal** élő választópolgár a segítség iránti igényben megjelöli, hogy milyen **segítséget** kér
- az **uniós** választópolgár EP választásra szóló regisztrációjának tartalmaznia kell
 - a) a választópolgár **nyilatkozatát**, hogy szavazati jogát az EP-választáson csak Magyarországon gyakorolja,
 - b) annak a **településnek vagy választókerületnek** a megjelölését, amelynek névjegyzékébe az állampolgársága szerinti tagállamban legutóbb felvették – ha az európai uniós választópolgár az állampolgársága szerinti tagállamban még sohasem szerepelt a névjegyzékben (például még választójogosultságának megszerzése előtt elhagyta az országot), ilyen adatot nem kell megadnia a kérelemben. Tekintettel arra, hogy a kérelmet elbíráló HVI nem tudja ellenőrizni, hogy az európai uniós választópolgár szerepelt-e valaha hazája névjegyzékében, ezen adat hiánya miatt nem lehet a kérelmet elutasítani,
- a **mozgóurna** igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgóurna kivételét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik
- az **átjelentkezés** iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak a településnek (fővárosi kerületnek) a megnevezését, ahol szavazni kíván

- a **külfélpviseleti névjegyzékbe vétel** iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak az országnak a megnevezését, ahol szavazni kíván – olyan ország esetében, ahol több külfélpviselet is működik, a várost is meg kell jelölni a kérelemben.

Fakultatív adattartalom

A HVI a kérelem tárgyában hozott döntéséről értesítést küld a kérelmező számára. Az **értesítési cím** megadása esetén a HVI nemcsak a kérelmező lakcímére, hanem az általa megadott értesítési címre (e-mail, telefax, postai cím) is értesítést küld a kérelem elbírálásának eredményéről.

6.4.3. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem elbírálása

A kérelmező azonosítása

A kérelem **személyes** benyújtása esetén a HVI ügyintézője a kérelmező iratai alapján ellenőrzi a kérelmező személyazonosságát, és a kérelemben feltüntetett adatokat összeveti a központi névjegyzék adataival (a névjegyzékbe vételét kérő hajléktalan esetén az SZL-lel). Ha eltérést tapasztal, lehetőség van a kérelem adatainak javítására, kiegészítésére.

A **nem személyesen** benyújtott kérelem esetén alapvető fontosságú, hogy a HVI meggyőződjön arról, hogy a kérelmet valóban az nyújtotta be, akire vonatkozóan a központi névjegyzékben adatváltozást kezdeményeznek.

A Ve. e tekintetben eltérő szabályokat állapít meg a különböző kérelmekre:

Az **átjelentkezés**, a **külfélpviseleti névjegyzékbe vétel** és a **mozgórna** iránti kérelemnek, valamint az uniós választópolgár **EP-regisztrációjának** csak akkor adhat helyt a HVI, ha a választópolgárnak a kérelemben szereplő adatai **pontosan megegyeznek** a nyilvántartásban szereplő adatokkal. Egyetlen betű eltérés is a kérelem elutasítását vonja maga után. (Ez nem vonatkozik a születési helyre, amelynél nem a betűhelyes leírás a követelmény, hanem a tartalmi egyezés, így pl. Bácsalmás helyett a Bácsalmás, Bécs helyett Wien megjelölést is el kell fogadni. Nem elutasítási ok az sem, ha a születési hely nem tartalmazza a városi kerületet. Ugyancsak el kell fogadni, ha a kérelem nem tartalmazza a választópolgár nevének „dr.” részét.)

A **nemzetiségi regisztráció**, a **fogyatékos** segítése és az **adatleltítás** esetén azonban **bizonyos eltérések megengedhetők**, azok nem jelentenek elutasítási okot:

- ékezeteltérés bármelyik adatban (pl. Sándor helyett Sandor)
- írásmódbeli eltérés (pl. Betti helyett Betty)
- a születési hely idegen írásmódú megjelölése (pl. Bécs helyett Wien)
- több utónév közül az egyik elhagyása (pl. András Pál helyett András)
- név más nyelven történő megadása (pl. Erzsébet helyett Elisabeth)

A kérelem elbírálásának határideje

A **központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatleltítás, uniós regisztráció) a választás kitűzését megelőző időszakban a beérkezésétől számított **öt napon belül** kell elbírálni.

A választás kitűzését követő időszakban minden **névjegyzékkel kapcsolatos**, 16 óráig beérkező **kérelmet** a **beérkezése napján**, legkésőbb 24.00 óráig kell elbírálni. **Pénteken is!**

A **16 órát követően**, illetőleg a **nem munkanapon** beérkező kérelmet a **következő munkanapon** kell elbírálni (a szavazást megelőző második napon benyújtott kérelmek elbírálását a névjegyzék lezárásáig, azaz haladéktalanul el kell végezni).

Fontos, hogy a HVI vezetője még a jogszabályi határidők lejártát megelőzően egyeztessen azokkal az intézményekkel (pl. kórház, idősek otthona), ahonnan jelentős számú kérelem (pl. átjelentkezés, mozgórna) várható, hogy azok benyújtását lehetőleg ne a határidő utolsó napjára időzítsék.

A külfélpviseleti kérelem legkésőbb a szavazást **megelőző 8. napon, szombaton** nyújtható be. A kérelmek fogadása és elbírálása érdekében a HVI-nek ezen a napon **ügyeletet kell tartania**.

Ha a kérelmező a névjegyzékkel kapcsolatos, levélben benyújtott kérelmet nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez juttatja el, és emiatt a HVI a kérelmet átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez, a kérelem beérkezése napjának azt a napot kell tekinteni, **amikor az áttett kérelem az elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez beérkezik**.

A HVI döntése

A HVI a névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet az **NVR-ben bírálja el** és az NVR-ből kinyomtatott döntést hoz, amely aláírás és bélyegzőlenyomat nélkül érvényes.

Az **átjelentkezési** kérelemnek vagy az átjelentkezés módosításának/visszavonásának, továbbá a **külfélpviseleti** névjegyzékbe vételnek/módosításnak/visszavonásnak helyt adó döntés esetén a HVI **értesítőt** küld a választópolgárnak.

Az **SZSZB** a mozgóurna iránti kérelem elutasításáról **határozattal** dönt.

A kérelmező értesítése

A HVI döntéséről (legyen az elutasító vagy a kérelemnek helyt adó) értesíteni kell a kérelmezőt.

Ha a kérelmező jelen van, a HVI a határozatot vagy az írásba foglalt egyéb döntést/értesítőt **átadja** részére.

A kérelmező számára – ha nincs jelen – a döntést az alábbi módon kell megküldeni:

- a **lakcíme** minden esetben meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben megadja email címét vagy telefax számát, a döntést a megadott **e-mail** címre vagy **telefax** számra is meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben egy **postacímet** adott meg értesítési címként, a döntést a megadott postacímre is meg kell küldeni.

A döntést **legkésőbb a meghozatalát követő munkanapon**, magyarországi címre **tértivevényes** küldeményként, külföldi címre sima levélként kell postázni, vagy azt a HVI munkatársa is kézbesítheti.

A szavazás hetében a HVI az illetékességi területén lakcímmel rendelkező választópolgár részére az átjelentkezéssel és a mozgóurna igényléssel, valamint a nemzetiségi regisztráció visszavonásával kapcsolatos, a kérelemnek helyt adó döntést – az elbírálás napján vagy az azt követő napon, de legkésőbb a szavazást megelőző pénteken – a **saját munkatársai közreműködésével** kézbesíti.

A kérelem áttétele az illetékes HVI-hez

Ha a kérelmet a választópolgár **személyesen**, de nem a jogszabály szerint illetékes HVI-hez próbálja benyújtani, annak átvételét a HVI-nek meg kell tagadnia.

Ha a kérelmet a választópolgár **levélben** nyújtja be, akkor – annak érdekében, hogy a választópolgár kérelme határidőben feldolgozható legyen – a kérelmet át kell tenni az elbírálásra illetékes HVI-hez. Amennyiben a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos (mozgóurna, átjelentkezés, külképviseleti szavazás) kérelmet a HVI átvette, és a rendszerben rögzítette, a rendszer jelzi az ügyintéző számára, hogy illetékesség hiányában a kérelmet az adott HVI nem bírálhatja el.

Az NVR a kérelmező névjegyzéki adatai alapján megnevezi az ügyintéző számára az elbírálásra illetékes HVI-t, és lehetőséget biztosít a kérelem áttételére.

Az áttétel esetén a kérelemkezelés folyamata az áttevő HVI-nél lezárul. Áttétel esetében a kérelmet be kell szkennelni, és a VÁKIR-ban soron kívül meg kell küldeni az elbírálására illetékes HVI-nek (a kérelem eredeti példányát nem kell megküldeni, hanem irattározni kell).

Áttétel esetén az illetékes HVI munkakosarában (kereső képernyő találati listája) meg fog jelenni az áttett kérelem, és elvégezheti a kérelem elbírálását. Az illetékes HVI munkáját a rendszer úgy segíti, hogy az elbírálás során, a gépi ellenőrzéskor figyelmeztető üzenetet küld a felhasználónak, hogy a kérelem ügyáttétellel került hozzá.

Az illetékes HVI mindenképpen várja meg, amíg megérkezik a kérelem szkennelt másolata, ugyanis a kötelező formai ellenőrzéseket addig nem tudja elvégezni! Az áttett kérelem elbírálásakor az NVR kéri annak megerősítését, hogy az illetékes HVI megkapta az eredeti kérelem szkennelt másolatát. Az elbírálás mindaddig nem megy tovább, amíg az ügyintéző „Igen”-nel nem nyilatkozik.

A döntés kijavítása

Ha a HVI azt észleli, hogy a névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően bírálta el, lehetőség van a döntés kijavítására. Ezt a következő lépésekben lehet megtenni:

1. a döntés visszavonása: a HVI – a döntést megelőző állapot visszaállítása érdekében – **ellenkező tartalommal** hivatalból rögzít egy kérelmet az NVR-ben, megjelölve a kérelemben, hogy hivatalbóli javításról van szó [ha a visszavonandó döntésen már egy újabb döntés is alapul (pl. az átjelentkezési kérelemnek tévesen adott helyt a HVI, és ezt követően még mozgóurnát is igényelt a választópolgár), akkor **fordított sorrendben** kell az ellenkező tartalmú kérelmeket rögzíteni],
2. a választópolgár eredeti kérelmének ismételt rögzítése,
3. új döntés meghozatala, és az új döntés megküldése a választópolgárnak.

A döntés kijavításához a HVI vegye igénybe az informatikai módszertani támogatást nyújtó kollégák segítségét a VÁKIR HelpDesk menüpontjában megadott, NVR Módszertani támogatást nyújtó elérhetőségeken.

Több választás egy napon

Ha az országgyűlési képviselők általános választásával **azonos napon** időközi helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati választást, illetve helyi népszavazást is tartanak, a **mozgóurna** iránti kérelmet úgy kell tekinteni, hogy az **valamennyi választásra** vonatkozik. A beérkezett kérelmet ezért mindkét választáshoz rögzíteni kell az NVR-ben, és el kell bírálni.

6.5. A szavazóköri névjegyzék lezárása és kinyomtatása

6.5.1. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása

Az átjelentkezés és a mozgóurna iránti kérelem, illetve azok módosítása vagy visszavonása a szavazást megelőző második napon 16 óráig nyújtható be. Az ekkor benyújtott kérelmeket a **HVI haladéktalanul elbírálja**, a változások átvezetése megtörténik a névjegyzékeken. Ezt követően az NVR-ben történő rögzítéssel (Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék zárás menüpont) közli az NVI-vel, hogy befejezte a változások átvezetését.

Fontos! A beérkezett kérelmeket a HVI folyamatosan bírálja el, ne hagyja az utolsó pillanatra, mert a névjegyzékek zárása csak akkor történhet meg, ha valamennyi HVI végzett a kérelmek feldolgozásával! **Akár egyetlen HVI kése delme is azt eredményezi, hogy az ország összes HVI-jének rá kell várnia.**

A kérelmek feldolgozását követően az SZL-ben és a NESZA-ban bekövetkezett változásokat az NVI átvezeti a központi névjegyzékeken és a szavazóköri névjegyzékeken is. Az ezt követő változások már nem jelennek meg a szavazóköri névjegyzékekben. (Aki tehát a szavazást megelőző második napon 16 órát megelőzően jelenti be az új lakcímét – úgy, hogy a változás 16 óráig rögzítésre kerül az SZL-ben –, az már az új lakóhelyén szavazhat.

E változások átvezetését követően az **NVI** a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét **zárolja**, ezt követően választópolgárt azokba felvenni és azokból törölni már nem lehet – kivéve, ha az SZSZB a szavazóköri névjegyzékből a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe átteszi a nála mozgóurnát igénylő választópolgárokat.

6.5.2. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása

A zárást követően az addig kizárólag elektronikus úton vezetett, lezárt szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét a **HVI kinyomtatja** (Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Választási névjegyzék nyomtatás menüpont). A nyomtatási feladatok elvégzését az NVR-ben kell jelenteni az NVI számára (Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék nyomtatás visszaigazolás menüpont).

A HVI vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét aláírásával és bélyegzőlenomattal **hitelesíti**. A hitelesítés megtörténtét ugyancsak az NVR-ben kell jelenteni az NVI számára (Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék hitelesítés visszaigazolás menüpont).

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzékeken már nem szerepelnek azok, akiket a HVI felvett a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, vagy a külképviseleti névjegyzékbe.

Azt a szavazóköri névjegyzékeken szereplő választópolgárt, aki a szavazást megelőző második napon 16 órát követően vagy a szavazás napján az SZSZB-től kér mozgóurnát, az SZSZB törli a szavazóköri névjegyzékből (áthúzza az adatait), és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke gyakorlatilag együtt alkotja a szavazókörben (a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával) szavazásra jogosult választópolgárok nyilvántartását.

Ezekkel az intézkedésekkel biztosítható, hogy egy választópolgár csak egyszer szavazhasson.

6.6. A névjegyzék nyilvánossága

6.6.1. A központi névjegyzék nyilvánossága

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adataiba betekinhet, továbbá azokról másolatot kérhet. A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben**, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az NVI-ben gyakorolhatja. A választópolgárnak nincs lehetősége a többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre.

6.6.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

A választás törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvételre jogosultak. Ennek módja, hogy a választás kitűzésétől a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékeinek adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód.

A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékére, hiszen a nyilvánossághoz fűződő érdek már nem foglalja magában annak megismerését, hogy ki korlátozott a mozgásában.

A szavazóköri névjegyzéket a HVI csak a szavazást közvetlenül megelőző napokban nyomtatja ki, így a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az NVR-ben, monitoron történik.

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljes körűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat, és azokról **másolatot** kérjen.

7. A SZAVAZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

7.1. A szavazási levélcsomagok átadása

A **17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet** 1. mellékletében meghatározott település HVI-je a szavazást megelőző 15. és 2. nap között munkanapokon 9-16 óra között biztosítja a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok számára a szavazási levélcsomag átvételének lehetőségét.

A szavazási levélcsomag átadásához készült jegyzéket az NVR-ből kell letölteni és kinyomtatni. Kizárólag az a választópolgár kaphat szavazási levélcsomagot, aki a jegyzéken szerepel. A szavazási levélcsomag kizárólag személyesen vehető át, a személyazonosság igazolását követően.

Az át nem adott szavazási levélcsomagokat a HVI az átvételre nyitva álló idő leteltét követően haladéktalanul megszámlálja. Az át nem adott szavazási levélcsomagok számát a VÁKIR-ban jelenteni kell az NVI számára. Az át nem adott szavazási levélcsomagokat olyan módon kell becsomagolni, hogy a csomagolás megsértése nélkül abból szavazási levélcsomag ne legyen eltávolítható.

A szavazási levélcsomag átadásához készült jegyzéket borítékba kell helyezni, és a borítékot le kell zárni.

A HVI vezetője felelős a csomagok és a jegyzéket tartalmazó borítékok biztonságos őrzéséért. A levélcsomagokat és a jegyzéket – a többi szavazási irattal együtt – a szavazás utáni 90. napot követő munkanapon meg kell semmisíteni.

7.2. A Ve. 78. §-a szerinti kijelölt szavazókör

A kijelölt SZSZB mellett működő **jegyzőkönyvvezetők** számát a HVI vezetője a szükséges számban állapíthatja meg.

Ha a kijelölt szavazókörben a választópolgárok száma az átjelentkezőkkel együtt több mint 900, akkor a HVI vezetője az **SZSZB** létszámát **póttagok** bevonásával a szükséges mértékben megnövelheti. A póttagok számának meghatározásakor mind a szavazóhelyiségben szükséges létszámot, mind pedig a mozgóurnázáshoz szükséges létszámot figyelembe kell venni. Ha indokolt, biztosítani kell, hogy az SZSZB tagjai egyszerre több mozgóurnával is végezhesék a mozgásukban korlátozottak szavaztatását.

7.3. A szavazóhelyiség kialakítása

A szavazóhelyiség kialakításáról, berendezéséről a helyi választási iroda gondoskodik.

A szavazóhelyiséget úgy kell kialakítani, hogy

- a) a választópolgárok számára jól megközelíthető legyen,
- b) garantálja a választópolgárok befolyásolástól mentes joggyakorlását,
- c) biztosítsa az SZSZB zavartalan működését.

A jelölt vagy a jelölő szervezet használatában lévő épületben nem lehet a szavazóhelyiséget kialakítani akkor sem, ha a jelölt vagy jelölő szervezet az épületnek csak egy (esetleg külön bejáratú) részét használja. Amennyiben az épület az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a jelölt vagy jelölő szervezet tulajdonában van, de azt részben sem használja, akkor kialakítható a szavazóhelyiség az épületben.

A fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése alapelveként érvényesülését segíti elő azon törvényi követelmény, mely szerint minden településen, minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell. Az akadálymentesség fogalmát a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § g) pontja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában foglaltakra utalva határozza meg a következőképpen:

„Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”

A szavazóhelyiségek általában különböző intézményekben, ritkábban (a településközponttól távolabbi településrészekben) családi házakban kerültek kialakításra. Az OEVI feladata, hogy a különböző funkciójú helyiségeket úgy jelölje ki és rendezze be, hogy az megfeleljen a törvényi előírásoknak, alkalmas legyen arra, hogy ott a választópolgárok leadhassák szavazataikat.

Magyarország Alaptörvénye 2., illetve 35. cikkében előírja, hogy az országgyűlési képviselőket, a helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok titkos szavazással választják.

A szavazás titkosságának biztosítása, továbbá a szavazás zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a szavazóhelyiség berendezése során gondoskodni kell:

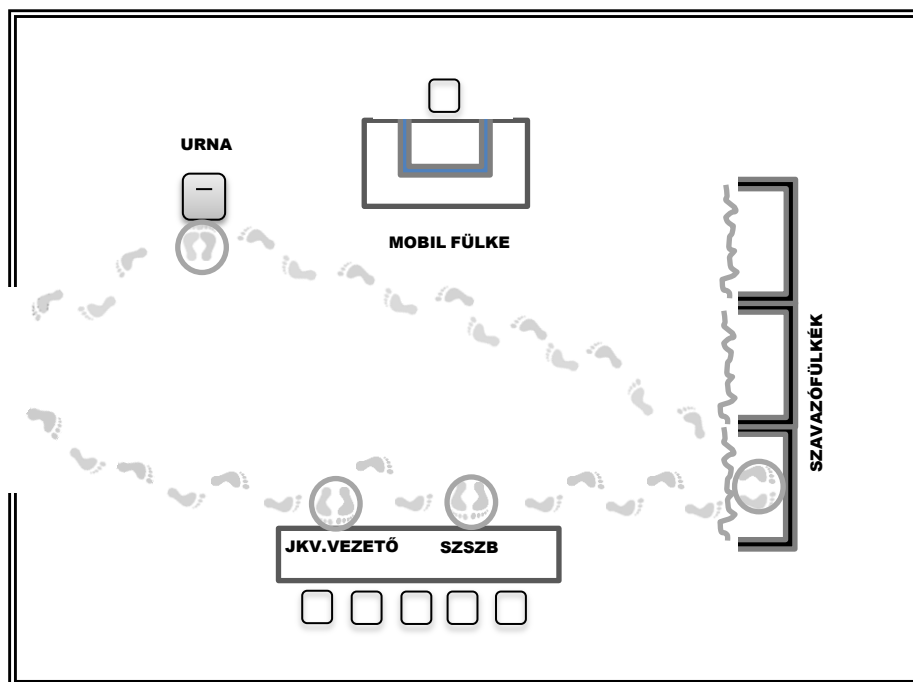
- az SZSZB munkavégzéséhez szükséges berendezési tárgyairól, (pl. asztal, szék, toll stb.),
- legalább kettő szavazófülke kialakításáról,
- toll elhelyezéséről a szavazófülkében rögzítve,
- megfelelő számú, de legalább kettő szavazóurna elhelyezéséről, legalább egy mozgóurna biztosításáról.

A szavazófülkékkel kapcsolatos követelményt fogalmazott meg a Kúria, amikor Kvk.III.37.981/2016/3. számú végzése szerint a szavazókörben az asztalra helyezett háromoldalú papír szerkezet (ún. mobil szavazófülke) kihelyezése sérti a választás titkosságának alapelvét. A Kúria döntésére tekintettel megállapítható, hogy a mobil szavazófülkék önmagukban nem alkalmasak a szavazófülke funkciójának betöltésére, ezért a hagyományos fülkék kialakítása minden szavazóhelyiségben kötelező.

A kerekesszéket használó választópolgárok számára továbbra is mobil szavazófülkékkel biztosítható a szavazás. A mobil szavazófülkék megfelelő módon történő elhelyezése is szükséges ahhoz, hogy a funkciójukat elláthassák és a titkosságot is biztosítsák. Ezért a mobil szavazófülkét olyan módon kell elhelyezni, amely biztosítja, hogy

- rendelkezésre áll a megfelelő hely a kerekesszékekkel történő megközelítéséhez,
- sem az SZSZB tagjai, sem más, a szavazóhelyiségben tartózkodó választópolgár, sem a szavazóhelyiségen kívül tartózkodók nem láthatják, hogy a választópolgár hogyan szavaz.

A mobil szavazófülkét tehát kizárólag úgy lehet elhelyezni, hogy nyitott oldala fal felé nézzen.

A **kijelölt szavazókör** szavazóhelyiségének berendezése – a névjegyzékben szereplő választópolgárok számának megfelelően – olyan módon történjen, hogy biztosítottak legyenek a szavazás gördülékenységének feltételei:

- szükség esetén külön munkaasztal legyen biztosítható a szavazókörben lakcímmel rendelkező választópolgárok számára,
- szükség esetén – az átjelentkezők névjegyzékének több részre osztásával – több munkaasztal legyen biztosítható az átjelentkező választópolgárok számára,
- több munkaasztal esetén minden asztalhoz külön sor vezessen,
- több munkaasztal esetén a választópolgárok számára jól látható és egyértelmű jelzések mutassák, hogy ki melyik sorba álljon, és melyik munkaasztalnál veheti át a szavazólapját,
- megfelelő számú szavazófülke álljon rendelkezésre.

7.4. A szavazásnapi iratok és kellékek átadása

A HVI feladata a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek SZSZB elnöke, akadályoztatása esetén elnökhelyettese részére történő átadása.

Ha a szavazást megelőző második nap 16.00 órát követően az iratok átadásáig mozgóurna iránti kérelem érkezett a HVI-hez (pl. elektronikus úton), ezeket a kérelmeket a HVI átadja elbírálásra az SZSZB-nek.

Az iratok és kellékek tételes átadás-átvételt a szavazás napját megelőző napon kell elvégezni, amely rendszerint a HVI székhelyén, átvételi elismervénnyel történik. Az ezt segítő átadás-átvételi lista nyomtatható a VÁKIR-ból.

A HVI vezetője dönti el, hogy az őrzés a HVI székhelyén – az önkormányzati hivatalban – történjen, vagy a szavazóhelyiségben biztosított az iratok és kellékek megfelelő őrzése.

8. A SZAVAZÁSNAPI FELADATOK

Az SZSZB-k és a jegyzőkönyvvezetők feladatait külön Segédlet tartalmazza.

8.1. Napközbeni jelentések

A szavazás napján **7 alkalommal** jelentenek a szavazókörök a részvételi adatokról: a korábbi 17.30-as jelentés fél órával előbbre jön, és egy új időponttal egészül ki a jelentési rendszer. A jelentési időpontok tehát a következők: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, **17.00, 18.30**.

A fenti időpontokat követően 30 perc áll rendelkezésre a következő feladatok ellátására:

- a jegyzőkönyvvezetők telefonon, e-mailben vagy telefaxon jelentik a HVI-nek, hogy az aktuális időpontig hány választópolgár írta alá a szavazóköri névjegyzéket,
- a HVI ellenőrzi a kapott adatot (pl. nem alacsonyabb-e a korábbi jelentési időponthoz képest),
- a HVI szavazókörönként rögzíti a részvételi adatokat az NVR-ben (Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Napközbeni részvétel rögzítése).

Ha téves adat kerül rögzítésre, azt a jelentésre rendelkezésre álló időszakon belül javítani kell. Ha csak később derül fény a hibás adat rögzítésére, akkor a hibás adat bent marad a rendszerben, a következő jelentési időszakra vonatkozóan pedig már helyes adatot kell rögzíteni.

8.2. Rendkívüli események

A szavazás ideje alatt bekövetkező rendkívüli eseményeket a jegyzőkönyvvezetők telefonon, e-mailben vagy telefaxon jelentik a HVI-nek. A HVI rögzíti az NVR-be a rendkívüli eseményt (*Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Rendkívüli események*).

8.3. Mozgórna iránti kérelmek továbbítása az SZSZB-hez

Ha **15.00 óráig** mozgórna iránti kérelem érkezett a HVI-hez (pl. elektronikus úton), ezeket a kérelmeket a HVI haladéktalanul átadja elbírálásra az SZSZB-nek. A 15.00 óra után beérkezett kérelmeket is továbbítani kell az SZSZB-hez, hiszen az SZSZB hatáskörébe tartozik ezek elutasítása.

8.4. Jelentés a szavazás befejezéséről

A jegyzőkönyvvezetők haladéktalanul jelentik a HVI-nek a szavazás lezárását. A HVI az NVR-ben rögzíti a zárás tényét és annak pontos időpontját.

8.5. A jegyzőkönyv adatainak telefonos jelentése, rögzítése

Az SZSZB jegyzőkönyvvezetője a szavazóköri jegyzőkönyv kitöltését követően **haladéktalanul** jelenti a HVI-nek a részvételre és a szavazatokra vonatkozó adatokat. A jelentés történhet bediktálással vagy például a jegyzőkönyvről készített felvétel megküldésével.

A HVI a beérkezett adatokat haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Szavazóköri jegyzőkönyvek*). Ha az NVR hibát jelez, arról értesíteni kell az SZSZB jegyzőkönyvvezetőjét, aki a hiba javítása érdekében tájékoztatja az SZSZB-t.

8.6. Szavazási iratok átvétele az SZSZB-től

A HVI átadás-átvételi elismervénnyel veszi át az SZSZB-től

- a szavazóköri jegyzőkönyveket,
- a névjegyzéket, valamint a mozgórnat igénylő választópolgárok jegyzékét,
- a köteget szavazólapokat,
- a visszautasítottak jegyzékét,
- a rendkívüli eseményekről kiállított jegyzőkönyveket,
- valamennyi egyéb iratot és kelléket.

8.7. Jegyzőkönyvek adatainak összevetése az NVR-ben rögzített adatokkal

A szavazóköri jegyzőkönyvek átvételét követően a HVI jogi és számszaki szempontból ellenőrzi azok mindkét példányát, a hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvet javíttatja az SZSZB-vel.

A jegyzőkönyvek adatait a HVI összeveti az NVR-ben rögzített adatokkal, és eltérés esetén

- javítja az NVR-ben szereplő hibás adatokat vagy
- a hibás jegyzőkönyvet javíttatja az SZSZB-vel.

Az ellenőrzést és hibajavítást követően a jegyzőkönyvek mindkét példányán és az NVR-ben azonos adatoknak kell szerepelniük.

8.8. A szavazóköri jegyzőkönyvek nyilvánossága

A szavazóköri jegyzőkönyvek 2. példányait a HVI 3 napra közszemlére teszi, vagy egyéb módon biztosítja a megtekinthetőségüket.

8.9. A szavazóköri jegyzőkönyvek és az átjelentkezéssel leadott szavazatok továbbítása

A TVI vezetőjének döntése szerint – a szavazást követő napon vagy még a szavazás estéjén – a HVI-k átadják az OEVI-nek

- az egyéni választókerületi és az országos listás **szavazóköri jegyzőkönyvek 1. példányait,**
- az **átjelentkezők** szavazatait tartalmazó szállítóborítékokat.

9.1. Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az NVB határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

9.2. Speciális jogorvoslatok

9.2.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslat

A HVI vezetőjének a szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen a határozat közzétételének időtartama alatt lehet fellebbezést benyújtani a HVI vezetőjéhez.

A fellebbezést a HVI haladéktalanul rögzíti és feltölti a VÁKIR-ba, feltölt minden egyéb, az ügy elbírálása szempontjából releváns, rendelkezésre álló dokumentumot, majd a VÁKIR-on keresztül **felterjeszti** a TVI vezetőjéhez.

A fellebbezést a **TVI vezetője bírálja el**, a beérkezést követő **3 napon belül**. A TVI vezetője a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A TVI vezetőjének döntése ellen **további jogorvoslatnak nincs helye**.

9.2.2. Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat

A **HVI központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (nemzetiségi regisztráció, segítség igénylése, adatletiltás) elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő 15. napon lehet fellebbezést benyújtani.

A **HVI szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (mozgóurna igénylése, átjelentkezés, KÜVI névjegyzékbe vétel) elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani, de legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon.

A fellebbezést a **HVI vezetőjéhez** kell benyújtani, aki a benyújtást követő **15 napon belül, a választás kitűzését követően legkésőbb a beérkezését követő napon dönt**.

Ha a HVI vezetője a **fellebbezésnek helyt ad, a névjegyzéket módosítja**. Ha a **fellebbezést elutasítja**, legkésőbb a fellebbezés elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján **felterjeszti a járásbírósághoz** (ebben az esetben nem kell külön íven megszerkesztett, önálló döntést hozni, elegendő a fellebbezés felterjesztéséről szóló iratban rögzíteni a fellebbezés elutasítását és annak indokait).

A bíróság a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő 15 napon belül, a választás kitűzését követően meghozott döntés esetén három napon belül, de legkésőbb a szavazás napját megelőző napon dönt. A bírósági eljárás során ügyvédi képviselő nem kötelező. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, a névjegyzéket a döntésnek megfelelően módosítani kell, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja.

A HVI vezetőjének döntését az érintettel, valamint a fellebbezés benyújtójával, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó HVI vezetőjével is közölni kell.

9.2.3. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha választási szerv (bizottság, iroda) eljárási kötelességének határidőben nem tesz eleget, a felettes választási szerv az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést, és

- a mulasztó választási szervet az eljárás során kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

9.2.4. A választási iroda tevékenységével kapcsolatos jogorvoslat

A **HVI tevékenységével kapcsolatban** is lehet kifogást benyújtani, ennek elbírálása az **OEVB** hatáskörébe tartozik.